

**PKO BANK POLSKI
SPÓŁKA AKCYJNA**

**SPRAWOZDANIE ZARZĄDU BANKU Z DZIAŁALNOŚCI
GRUPY KAPITAŁOWEJ PKO BP SA
ZA I PÓŁROCZE 2009 ROKU**

Warszawa, sierpień 2009

SPIS TREŚCI

1. WYBRANE DANE FINANSOWE	3
2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE MAJĄCE WPŁYW NA DZIAŁALNOŚĆ I WYNIKI GRUPY KAPITAŁOWEJ PKO BP SA	4
3. WYNIKI FINANSOWE	9
3.1. GRUPA KAPITAŁOWA PKO BP SA	9
3.2. PKO BP SA	13
4. ROZWÓJ BIZNESU	16
4.1. KIERUNKI ROZWOJU	16
4.2. DZIAŁALNOŚĆ W OBSZARACH BIZNESOWYCH	16
4.2.1. SEGMENT DETALICZNY	16
4.2.1.1. Działalność PKO BP SA	16
4.2.1.2. Działalność Grupy Kapitałowej PKO BP SA	18
4.2.2. SEGMENT KORPORACYJNY	19
4.2.2.1. Działalność PKO BP SA	19
4.2.2.2. Działalność Grupy Kapitałowej PKO BP SA	20
4.2.3. SEGMENT INWESTYCYJNY	20
4.2.3.1. Działalność PKO BP SA	21
4.2.3.2. Działalność Grupy Kapitałowej PKO BP SA	22
4.2.4. POZOSTAŁE OBSZARY DZIAŁALNOŚCI	22
5. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE	23
5.1. ORGANIZACJA I KIERUNKI ROZWOJU GRUPY KAPITAŁOWEJ PKO BP SA	23
5.2. OPIS ZMIAN W ORGANIZACJI JEDNOSTEK PODPORZĄDKOWANYCH	24
5.3. TRANSAKcje Z JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI	25
6. ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM	26
6.1. RYZYKO KREDYTOWE	26
6.2. RYZYKO RYNKOWE	29
6.3. RYZYKO OPERACYJNE	30
6.4. RYZYKO BRAKU ZGODNOŚCI	30
6.5. ZARZĄDZANIE ADEKWATNOŚCIĄ KAPITAŁOWĄ	31
7. POZOSTAŁE INFORMACJE	33

1. WYBRANE DANE FINANSOWE¹

ZYSK NETTO	PLN 1 150,6 MLN	- 37,8%	(r/r)	w wyniku spadku pozycji dochodowych o 4,1% (r/r), przy wzroście kosztów o 3,2% (r/r) oraz przy 4,3x wzroście ujemnego wyniku z tytułu odpisów aktualizujących wartość
WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI BIZNESOWEJ*	PLN 4 334,9 MLN	- 4,1%	(r/r)	w efekcie spadku wyniku odsetkowego o 21,1% (r/r), przy wzroście wyniku z pozycji wymiany oraz wyniku z operacji finansowych (łącznie 2,3x)
WYNIK ODSETKOWY	PLN 2 301,6 MLN	- 21,1%	(r/r)	w wyniku zawężania marż depozytowych w efekcie spadku rynkowych stóp procentowych i dynamicznego przyrostu portfela depozytów (+23,3% r/r)
WYNIK Z PROWIZJI I OPŁAT	PLN 1 171,8 MLN	- 1,9%	(r/r)	w efekcie spadku przychodów prowizyjnych z tytułu obsługi funduszy inwestycyjnych oraz OFE (w tym opłaty za zarządzanie) o 35,5% (r/r), przy wzroście przychodów prowizyjnych z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek o 8,9% (r/r)
KOSZTY	PLN (2 075,1) MLN	+ 3,2%	(r/r)	w wyniku wzrostu kosztów rzeczowych i pozostałych o 16,5% (r/r) oraz kosztów amortyzacji o 9,7% (r/r)
ROE netto	18,0%	- 12,1	pp.	w efekcie spadku zysku netto o 37,8% (r/r), przy wzroście kapitałów własnych ogółem o 13,0% (r/r)
ROA netto	1,9%	- 1,3	pp.	w wyniku spadku zysku netto o 37,8% (r/r), przy wzroście aktywów o 20,9% (r/r)

* WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI BIZNESOWEJ („PRZYCHODY”) ROZUMIANY JAKO WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ BEZ UWZGLĘDNIENIA OGÓLNYCH KOSZTÓW ADMINISTRACYJNYCH ORAZ WYNIKU Z TYTUŁU ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH.

¹ Wskaźnik ROE brutto/netto liczony jako relacja zysku brutto/netto za okres 01.07.2008-30.06.2009 oraz średnich kapitałów własnych (liczonych jako średnia ze stanu kapitałów własnych na 30.06.2008 roku oraz 30.06.2009 roku); wskaźnik ROA brutto/netto liczony jako relacja zysku brutto/netto za okres 01.07.2008-30.06.2009 oraz średnich aktywów (liczonych jako średnia ze stanu aktywów na 30.06.2008 roku oraz 30.06.2009 roku).

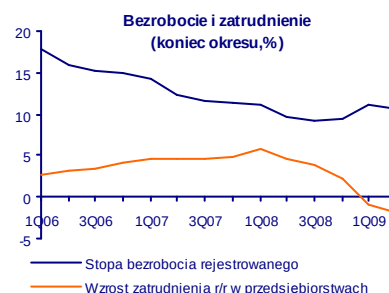
2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE MAJĄCE WPŁYW NA DZIAŁALNOŚĆ I WYNIKI GRUPY KAPITAŁOWEJ PKO BP SA

Otoczenie makroekonomiczne

W I połowie 2009 roku odnotowano dalsze pogłębienie spowolnienia gospodarczego zapoczątkowanego w II połowie 2008 roku, przy kontynuacji głębokich spadków sprzedaży eksportowej, ale także negatywnym efekcie globalnej recesji na składowe popytu krajowego (inwestycje, konsumpcja prywatna, likwidacja zapasów). Publikowane dane miesięczne wskazują na spadek dynamiki wzrostu PKB w II kwartale w kierunku 0,5% r/r, po wzroście o 0,8% w I kwartale 2009 roku.

W relacji do poprzednich kwartałów nastąpiło również osłabienie tempa wzrostu dochodów gospodarstw domowych, przy zmniejszeniu rocznego tempa wzrostu wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw do średnio ok. 5% w skali roku, przy wzroście emerytur i rent pracowniczych w okresie styczeń-czerwiec o ok. 9,5% w skali roku. Od lutego notowany był spadek zatrudnienia w przedsiębiorstwach w skali roku. W I kwartale stopa bezrobocia wzrosła do 11,2%, natomiast w II kwartale sezonowo obniżyła się do 10,7%.

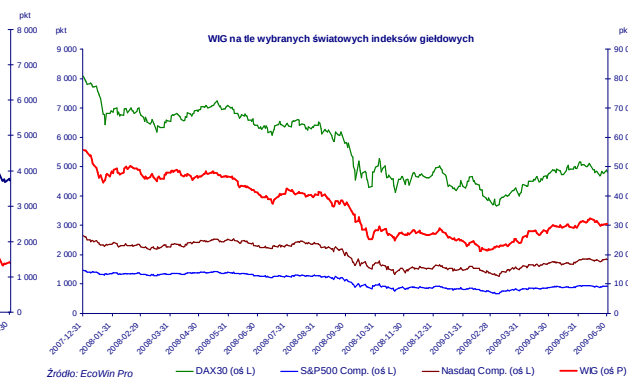
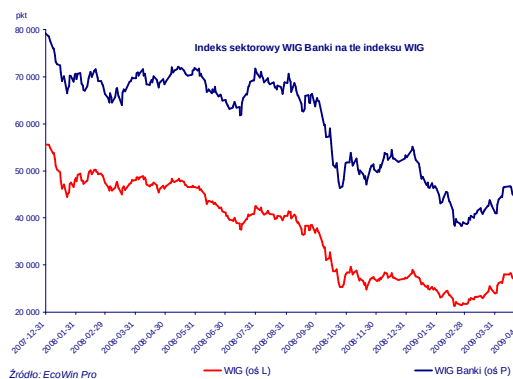
Inflacja mierzona wskaźnikiem CPI nieznacznie wzrosła do 3,5% r/r w czerwcu br. z 3,3% r/r w grudniu ub. r. Wzrost wskaźnika inflacji wynikał przede wszystkim z deprecjacji kursu złotego, podwyżek cen regulowanych, wzrostu cen żywności oraz paliw wraz ze wzrostem cen ropy naftowej na rynkach globalnych w II kwartale 2009 roku.

Koniunktura giełdowa

W I półroczu 2009 roku sytuacja na GPW w Warszawie pozostawała pod wpływem nastrojów na giełdach zagranicznych, osłabienia złotego, a także niepewności co do przyszłej kondycji polskiej gospodarki i finansów publicznych.

Zmiany indeksów akcji na GPW były silnie dodatnio skorelowane ze zmianami cen akcji na giełdach w USA i Europie Zachodniej. Silne spadki kursów akcji w styczniu były kontynuowane w lutym, kiedy indeks WIG obniżył się do poziomu ze stycznia 2004 roku. Wyhamowanie odnotowane pod koniec lutego było powiązane z deprecjacją złotego. Od połowy marca, podobnie jak na rynkach rozwiniętych, rozpoczęła się korekta wzrostowa. W maju kursy akcji zmieniały się w poziomym paśmie wahań. W czerwcu rynek powrócił do trendu wzrostowego. Drugi kwartał był jednym z najlepszych w całej historii warszawskiej giełdy, przynosząc zysk WIG-u o 26,6%. W I półroczu 2009 roku odnotowano wzrost WIG o 11,7%, podczas gdy WIG Banki spadł o 15,4%.

W I półroczu 2009 roku na GPW odbyło się 6 debiutów, wobec 23 w I półroczu 2008 roku i 10 w II półroczu 2008 roku. W II kwartale 2009 roku warszawska giełda zajęła pierwsze miejsce wśród giełd europejskich pod względem liczby ofert pierwotnych i drugie (po giełdzie londyńskiej) pod względem ich wartości.

Wartość rynkowa spółek notowanych na GPW na koniec I półroczu 2009 roku wzrosła do 547 mld zł, tj. o 17,5% w porównaniu ze stanem na koniec 2008 roku (wobec spadku o ok. 48% w II półroczu 2008 roku).

Odnotowano spadek obrotów akcjami, obligacjami i kontraktami terminowymi odpowiednio o 2,9%, 47,6% i 80,3% w porównaniu z obrotami w II półroczu 2008 roku. Według danych Federacji Europejskich Giełd Papierów Wartościowych warszawska giełda uzyskała pozycję lidera w Europie Środkowo-Wschodniej pod względem wartości obrotów akcjami oraz kapitalizacji akcji.

Koniunktura na GPW oddziaływała na sytuację na rynku bankowym oraz niebankowym rynku finansowym. Odnotowano:

- spadek wycen banków,
- stabilizację w zakresie udziału akcji w oszczędnościach ludności przy wzroście udziału lokat bankowych i spadku funduszy inwestycyjnych,
- wzrost aktywów funduszy inwestycyjnych,
- wzrost aktywów funduszy emerytalnych na skutek wyników zarządzania.

Polityka pieniężna NBP

Rada Polityki Pieniężnej obniżyła stopy procentowe o 150 p.b. do 3,5% w przypadku stopy referencyjnej NBP na koniec czerwca 2009 roku. Decyzje Rady były uzasadniane ryzykami dla spadku inflacji poniżej celu inflacyjnego NBP w warunkach postępującego pogorszenia aktywności gospodarki polskiej w warunkach nasilania się kryzysu finansowego i recesji gospodarki światowej. W maju 2009 roku RPP obniżyła stopę rezerwy obowiązkowej o 0,5 p.p. do poziomu 3,0%. Decyzja ma zastosowanie do rezerwy obowiązkowej podlegającej utrzymaniu od dnia 30.06.2009 roku.

Sytuacja polskiego sektora bankowego

W I półroczu 2009 roku na sytuację polskiego sektora bankowego miały wpływ następujące czynniki:

- wzrost ryzyka kredytowego,
- ograniczenia w pozyskiwaniu środków finansowych,
- pogorszenie perspektyw wzrostu gospodarczego.

Ograniczenia w dostępie do finansowania na rynku międzybankowym oraz od zagranicznych banków-matek, zintensyfikowały działania banków mające na celu pozyskanie depozytów na rynku krajowym. Nasilająca się konkurencja zmuszała banki do utrzymywania polityki wysokiego oprocentowania depozytów. Pod wpływem rosnącego ryzyka pogorszenia jakości portfela kredytowego nastąpiło wyraźne zaostrzenie polityki kredytowej banków i wyhamowanie akcji kredytowej. Należności zagrożone sektora niefinansowego od początku br. wzrosły o 50%, a ich udział w należnościach ogółem wyniósł 6,3% wobec 4,5% z końca 2008 roku.

Od początku br. wartość portfela kredytowego ogółem wzrosła o ok. 35 mld zł, tj. o 5,4% (ok. 27% r/r), jednak ponad 30% przyrostu było efektem zmian kursowych. Po ich wyeliminowaniu faktyczny przyrost kredytów wyniósł ok. 24 mld zł i stanowił 33% przyrostu odnotowanego w analogicznym okresie ub.r. Dotyczył on przede wszystkim kredytów dla gospodarstw domowych, które zwiększyły się nominalnie o ok. 30 mld zł, przy czym przyrost po korekcie o efekt kursowy wyniósł ok. 22 mld zł. Przyrost portfela kredytowego netto PKO BP SA w analizowanym okresie wyniósł 6,9 mld zł, tj. 7,1% (ok. 27% r/r).

Banki odnotowały spadek sprzedaży kredytów mieszkaniowych. Wartość udzielonych kredytów mieszkaniowych wyniosła 16,8 mld zł, tj. prawie o połowę mniej niż w analogicznym okresie ub.r. W efekcie, przyrost całego portfela kredytów mieszkaniowych stanowił ok. 34% przyrostu uzyskanego rok wcześniej. W I półroczu 2009 roku wartość portfela kredytów mieszkaniowych brutto PKO BP SA wzrosła o 3,2 mld zł, tj. 7,1%.

Nastąpiło wyhamowanie akcji kredytowej dla przedsiębiorstw. Wartość kredytów dla przedsiębiorstw wzrosła nominalnie o ok. 4 mld zł. Cały przyrost wynikał jedynie ze zmian kursowych.

Spowolnienie dotknęło także rynek depozytów. Depozyty gospodarstw domowych zwiększyły się od początku br. nominalnie o ok. 31 mld zł, tj. o 9,4% (24,2% r/r), natomiast depozyty przedsiębiorstw obniżyły się o ok. 0,9 mld zł. W rezultacie depozyty ogółem wzrosły o ok. 31 mld zł (w tym 5,8 mld zł depozytów instytucji rządowych), a ich przyrost stanowił ok. 73% uzyskanego w I półroczu 2008 roku.

Mniejsza aktywność banków na rynku kredytowym oraz utrzymująca się konkurencja cenowa o depozyty, przy rosnących kosztach tworzenia odpisów (rezerw) na należności zagrożone, przełożyły się na gorsze wyniki finansowe banków. Banki szukając oszczędności ograniczyły koszty działania, w tym niektóre zdecydowały się na redukcję liczby pracowników, zmniejszenie wynagrodzeń i premii, obniżenie kosztów szkoleń oraz redukcję kosztów administracyjnych.

Sytuacja w polskim sektorze pozabankowym

Sektor funduszy inwestycyjnych

W I półroczu 2009 roku, wraz z poprawą koniunktury giełdowej, na rynku funduszy inwestycyjnych nastąpiło odwrócenie trendu spadkowego charakterystycznego dla poprzednich okresów. Aktywa funduszy wzrosły do 77,2 mld zł, tj. o 3,5 mld zł, wobec spadku w II półroczu 2008 roku o 22,6 mld zł. Wzrost aktywów funduszy był wynikiem dodatniej wyceny jednostek uczestnictwa i ujemnego salda

wpłat i umorzeń. Z funduszy odpłynęły netto środki o wartości 1,9 mld zł wobec 9,4 mld zł w II półroczu 2008 roku. Na skutek mniejszego napływu nowych środków oraz zmiany struktury aktywów funduszy inwestycyjnych można spodziewać się spadku przychodów towarzystw funduszy inwestycyjnych z tytułu opłat manipulacyjnych oraz przychodów za zarządzanie funduszami. Koniunktura na rynku funduszy negatywnie oddziaływała na przychody pozaodsetkowe banków uczestniczących w ich dystrybucji.

Rynek otwartych funduszy emerytalnych

W I półroczu 2009 roku aktywa otwartych funduszy emerytalnych wzrosły do 152,9 mld zł, tj. o 14,6 mld zł (10,6%). Na tę sytuację oddziaływał przede wszystkim napływ nowych środków z ZUS (+11,5 mld zł). Mniejszy wpływ miały natomiast rezultaty zarządzania (+4,7 mld zł), co było spowodowane koniunkturą na rynku akcji i obligacji. W I półroczu 2009 roku nieco zmieniła się struktura portfela inwestycyjnego OFE. Wobec stanu na koniec 2008 roku zmniejszył się udział skarbowych papierów dłużnych (z 73,4% do 70,1%), a wzrósł udział akcji (do 24,3% z 21,6%).

Rynek leasingowy

W I półroczu 2009 roku odnotowano istotne osłabienie dynamiki rozwoju branży leasingowej. W pierwszym półroczu wartość leasingu spadła o ok. 38% w porównaniu z pierwszym półroczem ub.r. Na silne pogorszenie koniunktury w branży leasingowej miały wpływ:

- mniejszy popyt przedsiębiorców na usługi leasingowe, co było spowodowane ich pesymistycznymi nastrojami co do przyszłej kondycji polskiej gospodarki,
- ograniczony dostęp firm leasingowych do finansowania,
- wzrost kosztu finansowania (w tym wysoki koszt pieniądza na rynku międzybankowym),
- pogorszenie jakości portfela należności leasingowych i zaostrzenie wymogów wobec leasingobiorców.

W I półroczu 2009 roku odnotowano silny spadek leasingu środków transportu (ponad 46%) dominujących w strukturze aktywów branż. W sytuacji ograniczeń w zakresie podaży kredytów wzrósł popyt na leasing zwrotny oraz wynajem długoterminowy umożliwiające poprawę płynności finansowej firm.

Sytuacja na rynku finansowym

W I półroczu 2009 roku przy dużej zmienności notowań krzywa dochodowości stała się bardziej stroma. Na krótkim jej końcu nastąpił spadek rentowności sięgający w przypadku bonów skarbowych blisko 80 p.b. - głównie pod wpływem obniżek stóp procentowych NBP i rosnącego popytu inwestorów krajowych i zagranicznych na krótkoterminowe aktywa finansowe. Natomiast na długim końcu krzywej dochodowości nastąpił wzrost rentowności, sięgający prawie 90 p.b. w przypadku obligacji 10-letnich. Wzrost rentowności obligacji długoterminowych i ograniczony – w stosunku do skali obniżenia stóp procentowych NBP (150 p.b.) – spadek rentowności papierów krótkoterminowych, wynikały z silnych w tym okresie obaw inwestorów o globalną sytuację gospodarczą, a w szczególności kondycję sektora finansowego, rosnących napięć w polskim budżecie państwa i negatywnych informacji dot. sektora finansów publicznych, a także znaczącej skali emisji SPW przy dużej skali zapadalności długu. Poprawa nastrojów globalnych i stopniowy napływ kapitału zagranicznego na polski rynek, pozytywnie przyjęta przez inwestorów nowelizacja budżetu państwa, płynne rolowanie długu i rosnąca płynność krajowego sektora bankowego (m.in. w wyniku działań NBP i MF) spowodowały w ostatnich dwóch tygodniach I półrocza ukształtowanie się silnej tendencji spadkowej rentowności. W efekcie rentowności bonów rocznych zbliżyły się do 4,50%, a obligacji 10-letnich do 6,25%.

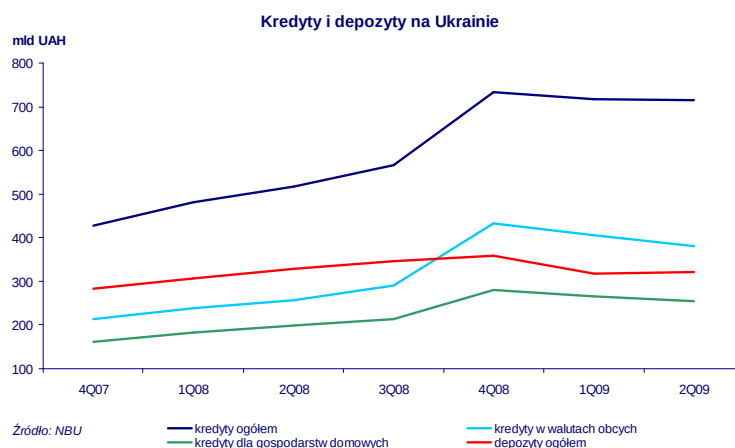
Jednocześnie przez większą część analizowanego okresu utrzymywało się ograniczone wzajemne zaufanie pomiędzy bankami – uczestnikami rynku i bardzo ograniczone limity kredytowe, podtrzymujące sytuację, w której transakcje na rynku międzybankowym nie przekraczały kilku dni i charakteryzowały się znaczącą zmiennością. Natomiast stawki WIBOR o terminach od 1 miesiąca – choć nietransakcyjne – stopniowo obniżały się w ślad za obniżkami stóp procentowych i spadkiem kwotowań WIBOR na krótsze terminy. Dopiero pod koniec I półrocza nastąpiła nieznaczna poprawa sytuacji, skutkująca wydłużeniem okresów transakcji do jednego miesiąca, choć nadal przy ograniczonych kwotach. Jednocześnie działania prowadzone przez NBP (transakcje dostarczania płynności do sektora, polityka podaży bonów pieniężnych, obniżanie stóp procentowanych przez RPP), w warunkach rosnącej nadpłynności systemu, spowodowały silniejszy spadek kwotowań WIBOR. W I połowie br. stawka WIBOR 1M obniżyła się o ponad 180 p.b., natomiast stawki 3M-12M o 115-135 p.b. W efekcie *spread* stopy WIBOR 1M do stopy referencyjnej NBP uległ obniżeniu z ok. 60 p.b. do ok. 30 p.b., a *spread*y stóp 3M-12M nieznacznie wzrosły.

W I półroczu br. przy historycznie wysokiej zmienności notowań złotego odnotowano jego osłabienie zarówno względem euro (ponad 7% do poziomu 4,47 PLN/EUR) oraz wobec dolara (ponad 6% do poziomu 3,17 PLN/USD). Deprecjacja złotego była efektem materializującego się na przełomie roku

kryzysu na globalnych rynkach finansowych, pogłębienia kryzysu na rynkach krajów wschodzących – w tym w szczególności rynków regionu, jako najbardziej zagrożonych negatywnymi skutkami globalnego kryzysu. Bardzo silny trend deprecyjny odnotowano w pierwszych miesiącach roku, po czym w II kwartale kurs złotego zaczął zyskiwać na wartości niwelując część wcześniejszych strat. Skala deprecjacji złotego w II kwartale ograniczana była dzięki stopniowej poprawie sytuacji na rynkach globalnych i spadkowi awersji do ryzyka jak również dzięki podejmowanym działaniom i zapowiadanej możliwości kolejnych działań Ministerstwa Finansów w zakresie wymiany na rynku walutowym środków pozyskiwanych z budżetu Unii Europejskiej (tj. sprzedaży euro i zakupu złotego na rynku walutowym zamiast przewalutowania tych środków w NBP).

Ukraiński sektor bankowy

W I półroczu 2009 roku odnotowano silne wyhamowanie działalności bankowej na Ukrainie. Było to konsekwencją silnego osłabienia gospodarczego, silnej deprecjacji ukraińskiej waluty, wysokiej inflacji i spadku dochodów realnych oraz niepewności co przyszłej koniunktury gospodarczej.

Według danych Narodowego Banku Ukrainy w I półroczu 2009 roku aktywa sektora bankowego spadły o 61 mld UAH (ok. 6,6%). Silny trend spadkowy dotyczył depozytów. W mniejszym stopniu spadły wolumeny kredytów. Wartość depozytów w I półroczu 2009 roku obniżyła się o 38 mld UAH (10,6%). Odpływ depozytów osób fizycznych (7,6%) był spowodowany spadkiem zaufania do sektora bankowego na skutek stosowanych przez banki ograniczeń w wypłatach oszczędności z rachunków bankowych oraz decyzji Narodowego Banku Ukrainy z grudnia 2008 roku o zakazie wycofywania środków przed terminem zapadalności lokat bankowych. Wartość kredytów na koniec czerwca 2009 roku spadła o 18 mld UAH (2,5%) w porównaniu ze stanem na koniec 2008 roku (spadek był głębszy po wyeliminowaniu skutków deprecjacji waluty ukraińskiej). Najsilniejszy spadek dotyczył kredytów udzielanych w walutach obcych (ok. 12%). Pogorszyła się jakość portfela kredytowego. W I półroczu 2009 roku dwukrotnie wzrosła wartość kredytów zagrożonych (41 mld UAH wobec 18 mld UAH na koniec 2008 roku). Na skutek strat poniesionych przez banki, na koniec I półrocza 2009 roku ROE sektora osiągnęło ujemną wartość 24,5%, a ROA minus 3,28%.

Otoczenie regulacyjne

Na sytuację finansową i organizacyjną Grupy Kapitałowej PKO BP SA w I półroczu 2009 roku miały wpływ m.in. następujące nowe rozwiązania regulacyjne:

- uchwała nr 382/2008 KNF obowiązująca od 1 stycznia 2009 roku, która wprowadza m.in. limity koncentracji zaangażowań międzybankowych,
- uchwała nr 386/2008 KNF wprowadzająca od 1 stycznia 2009 roku zmiany w zakresie norm dotyczących ryzyka płynności mających istotny wpływ na strategię finansowania banków,
- nowelizacja ustawy z dnia 8 września 2006 roku o finansowym wsparciu dla rodzin w nabywaniu własnego mieszkania (Dz. U. z 2008 r. Nr 223 poz. 1465), która weszła w życie 2 stycznia 2009 roku (program „Rodzina na Swoim”). Ustawa wprowadziła rozwiązania, które w połączeniu ze spadkiem rynkowych cen mieszkań pozytywnie stymulują popyt na kredyty hipoteczne,
- ustawa nowelizująca Kodeks cywilny oraz Prawo dewizowe (Dz. U. z 2008 r. Nr 228 poz. 1506), która weszła w życie 24 stycznia 2009 roku znosząc zasadę walutowości, co miało wpływ na spadek dochodów banków związanych z wymianą walut,
- nowelizacja ustawy z dnia 6 grudnia 1996 roku o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (Dz. U. z 2008 r., Nr 180, poz. 1113), która od 11 stycznia 2009 roku wprowadziła zmiany w zakresie wykorzystania zastawu rejestrowego dla zabezpieczania wierzytelności bankowych,

- uchwała nr 1/1/OK/2009 Zarządu NBP umożliwiająca przedterminowy wykup od banków przez NBP 10-letnich obligacji, których pierwotny termin zapadalności był określony na 2012 rok (Dz. Urz. NBP z 2009 r. Nr 1, poz. 1). Nowy termin wykupu został określony na 22 stycznia 2009 roku,
- rekomendacja KNF dotycząca podjęcia przez banki działań w celu podwyższenia funduszy własnych poprzez zasilenie kapitałów całością zysków wypracowanych w 2008 roku,
- rekomendacja S II z 17 grudnia 2008 roku nakładająca na banki nowe obowiązki informacyjne wobec klientów, w tym o *spreadzie* walutowym (od 1 kwietnia 2009 roku) oraz zobowiązująca banki do umożliwienia klientom dokonywania spłaty rat kredytowych w walucie indeksacyjnej przy kredycie indeksowanym kursem waluty obcej (od 1 lipca 2009 roku),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku dotyczące informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. z 2009 r. Nr 33, poz. 259), zmieniające od 15 marca 2009 roku terminy i zasady raportowania przez spółki notowane na GPW,
- nowelizacja ustawy o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych (Dz. U. z 2009 r. Nr 30, poz. 190) umożliwiająca w okresie od 1 kwietnia 2009 roku do 1 stycznia 2017 roku wykorzystanie książeczek mieszkaniowych uprawniających do premii gwarancyjnej na pokrycie niektórych wydatków remontowych,
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 kwietnia 2009 roku (Dz. U. Nr 62, poz. 507) nakładające obowiązek doradztwa inwestycyjnego na podmioty prowadzące działalność w zakresie pośrednictwa w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa oraz tytułów uczestnictwa funduszy inwestycyjnych (od 13 lipca 2009 roku),
- ustawa z dnia 21 listopada 2008 roku o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz. U. z 2008 r. Nr 223, poz. 1459) umożliwiająca od 19 marca 2009 roku wykorzystanie książeczek mieszkaniowych uprawniających do premii gwarancyjnej na pokrycie wydatków remontowych.

Na sytuację płynnościową banków wpływały także inicjatywy realizowane m.in. w ramach zmodyfikowanego *Pakietu Zaufania*, zgodnie z którymi NBP od maja 2009 roku:

- oferuje bankom operacje repo o terminie zapadalności 6 miesięcy z możliwością *nettingu*,
- oferuje bankom *swap'y* walutowe o terminie zapadalności do 1 miesiąca,
- rozszerzył listę papierów wartościowych przyjmowanych jako zabezpieczenie w operacjach *repo*.

Na sytuację Grupy Kapitałowej PKO BP SA oddziaływały nowe rozwiązania prawne dokonane na Ukrainie, w tym:

- decyzja Narodowego Banku Ukrainy (NBU) w sprawie bieżącego zarządzania rynkiem pieniężno-kredytowym w warunkach kryzysu finansowego określające m.in. tryb refinansowania banków komercyjnych w celu podtrzymania płynności i tryb dokonywania walutowych interwencji na rynku międzybankowym,
- uchwała Nr 406 NBU zmieniająca od 28 grudnia 2008 roku zasady tworzenia rezerw celowych na kredyty w walutach obcych udzielanych osobom fizycznym,
- uchwała Nr 49 NBU umożliwiająca bankom od 5 lutego 2009 roku zaliczenie do kapitału regulacyjnego niezarejestrowanych wpłat do kapitału zakładowego,
- decyzja NBU z kwietnia 2009 roku wprowadzająca ograniczenia w zakresie transakcji walutowych na rynku międzybankowym,
- decyzja NBU z maja 2009 roku o wycofaniu się z wprowadzonego w grudniu 2008 roku zakazu zrywania lokat przed terminem, co powinno wpłynąć na wzrost zaufania do banków,
- decyzja Parlamentu Ukrainy z czerwca 2009 roku o ograniczeniu udzielania osobom fizycznym przez banki pożyczek w walutach obcych oraz o przedterminowej spłacie kredytów podmiotom zagranicznym.

3. WYNIKI FINANSOWE²

3.1. Grupa Kapitałowa PKO BP SA

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

Wykres 1. Zmiana pozycji wynikowych Grupy Kapitałowej PKO BP SA (w mln zł)

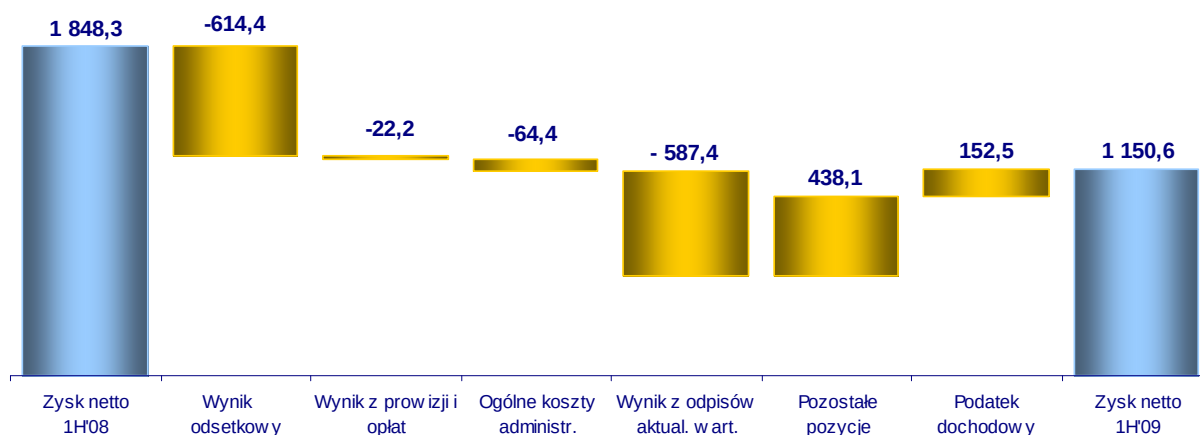

Tabela 1. Podstawowe pozycje rachunku zysków i strat Grupy Kapitałowej PKO BP SA (w mln zł)

Pozycja wynikowa	01.01-30.06.2009	01.01-30.06.2008	Zmiana (%)	Komentarz
Wynik odsetkowy	2 301,6	2 916,0	-21,1%	(-) 21,1% (r/r) głównie w wyniku zawężania marż depozytowych w wyniku spadku rynkowych stóp procentowych i dynamicznego przyrostu portfela depozytów (+23,3% r/r), przy wzroście o 25,8% (r/r) wolumenu portfela kredytowego netto.
Wynik z prowizji i opłat	1 171,8	1 194,0	-1,9%	(-) 1,9% (r/r) głównie w wyniku spadku przychodów prowizyjnych z tytułu funduszy inwestycyjnych oraz OFE (w tym opłaty za zarządzanie) o 35,5% r/r, przy wzroście przychodów prowizyjnych z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek (+8,9% r/r).
Wynik pozostały	861,5	411,6	2,1x	Wzrost 2,1x (r/r) na skutek: 1) wzrostu wyniku z pozycji wymiany o 279,5 mln zł (77,5% r/r) - efekt rozszerzenia się spread'ów między oprocentowaniem w PLN i walutach obcych, 2) wzrostu wyniku z operacji finansowych o 112,3 mln zł, 3) wyższego wyniku na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych netto zrealizowanego głównie przez Grupę Inteligo, Grupę PKO Inwestycje oraz eService SA.
Ogólne koszty administracyjne	(2 075,1)	(2 010,7)	3,2%	Wzrost o 3,2% (r/r) i C/I* na poziomie 47,9% (+3,4 pp. r/r) w wyniku: 1) wzrostu kosztów rzeczowych i pozostałych o 16,5% (r/r), m.in. w efekcie wzrostu kosztów opłat dla BFG i KNF oraz kosztów informatyki, 2) wzrostu kosztów amortyzacji o 9,7% (r/r), przy spadku kosztów świadczeń pracowniczych o 5,3% (r/r) - spadek zatrudnienia w GK PKO BP SA o 2 088 etatów (r/r). * wskaźnik C/I liczony jako relacja wartości bezwzględnej ogólnych kosztów administracyjnych za okres 01.01.2009-30.06.2009 oraz przychodów za analogiczny okres
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących wartość	(764,1)	(176,7)	4,3x	Wzrost 4,3x (r/r) w wyniku wzrostu odpisów na kredyty konsumpcyjne i mieszkaniowe, a także w efekcie odpisów z tytułu utraty wartości w spółce zależnej Kredobank SA w wys. (-) 179,6 mln zł.

Grupa Kapitałowa PKO BP SA na dzień 30 czerwca 2009 roku stosuje następujące rodzaje rachunkowości zabezpieczeń:

1. zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych kredytów hipotecznych w CHF oraz lokat negocjowanych w PLN, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych oraz ryzyka kursowego, z wykorzystaniem transakcji CIRS,
2. zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych kredytów PLN o zmiennym oprocentowaniu, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych, z wykorzystaniem transakcji IRS.

² W niniejszym rozdziale ewentualne różnice w sumach, udziałach i dynamikach wynikają z zaokrąglenia kwot do milionów złotych oraz zaokrąglenia udziałów procentowych w strukturach do jednego miejsca dziesiętnego.

Tabela 2. Wartość godziwa instrumentów pochodnych stanowiących zabezpieczenie przepływów pieniężnych związanych ze stopą procentową i/lub kursem walutowym na dzień 30 czerwca 2009 roku (tys. zł)

Typ instrumentu:	Wartość bilansowa/wartość godziwa		
	Aktywa	Zobowiązania	RAZEM
IRS	-	11	(11)
CIRS	427 097	48 464	378 633

Kwota ujęta w kapitale z aktualizacji wyceny w okresie wyniosła 223 699 tysięcy złotych brutto. Szczegółowe informacje na temat powyższych zmian znajdują się w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej PKO BP SA za okres sześciu miesięcy zakończony 30.06.2009 roku.

Tabela 3. Wybrane dane finansowe Grupy Kapitałowej PKO BP SA (w mln zł)

WYBRANE DANE FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ POWSZECHNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI BANKU POLSKIEGO SA				
	01.01- 30.06.2009	01.01- 30.06.2008	Zmiana w mln zł	Zmiana w %
Wynik na działalności biznesowej*:	4 334,9	4 521,6	(186,6)	-4,1%
Wynik z tytułu odsetek	2 301,6	2 916,0	(614,4)	-21,1%
Wynik z tytułu prowizji i opłat	1 171,8	1 194,0	(22,2)	-1,9%
Wynik pozostały	861,5	411,6	450,0	2,1x
Ogólne koszty administracyjne	(2 075,1)	(2 010,7)	(64,4)	3,2%
Wynik z działalności operacyjnej	1 495,7	2 334,1	(838,4)	-35,9%
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących wartość	(764,1)	(176,7)	(587,4)	4,3x
Zysk brutto	1 495,4	2 350,9	(855,6)	-36,4%
Zysk netto (z uwzględnieniem udziałowców mniejszościowych)	1 159,8	1 862,9	(703,1)	-37,7%
Zysk netto przypadający na jednostkę dominującą	1 150,6	1 848,3	(697,8)	-37,8%

* WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI BIZNESOWEJ („PRZYCHODY”) ROZUMIANY JAKO WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ BEZ UWZGLĘDNIENIA OGÓLNYCH KOSZTÓW ADMINISTRACYJNYCH ORAZ WYNIKU Z TYTUŁU ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH.

Tabela 4. Przychody i koszty odsetkowe Grupy Kapitałowej PKO BP SA (w mln zł)

WYNIK ODSETKOWY GRUPY KAPITAŁOWEJ POWSZECHNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI BANKU POLSKIEGO SA						
Wyszczególnienie	01.01- 30.06.2009	Struktura 1H 2009	01.01- 30.06.2008	Struktura 1H 2008	Zmiana 1H 2009/ 1H 2008	Komentarz
Przychody odsetkowe z tytułu:	4 332,6	100,0%	4 177,1	100,0%	3,7%	Dynamika przychodów odsetkowych (+) 3,7% r/r w efekcie:
Kredytów i pożyczek udzielonych klientom	3 732,0	86,1%	3 541,2	84,8%	5,4%	1) 5,4% r/r dynamiki przychodów z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom - głównie w wyniku wysokiej dynamiki portfela kredytowego (+25,8% r/r), w warunkach spadku rynkowych stóp procentowych, oraz przychodów z instrumentów pochodnych zabezpieczających w wys. 78,4 mln zł,
Papierów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	191,7	4,4%	236,7	5,7%	-19,0%	przy
Lokat w innych bankach	94,3	2,2%	207,8	5,0%	-54,6%	2) ujemnej dynamice przychodów z tytułu papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez RZIS (-19,0% r/r),
Inwestycyjnych papierów wartościowych	185,5	4,3%	157,6	3,8%	17,7%	3) ujemnej dynamice przychodów z tytułu lokat w innych bankach (-54,6% r/r) w efekcie spadku średniego stanu tych lokat o ok. 44% r/r*.
Instrumentów pochodnych zabezpieczających	78,4	1,8%	-	0,0%	x	
Papierów przeznaczonych do obrotu	39,7	0,9%	31,8	0,8%	24,8%	
Pozostałe	11,0	0,3%	2,0	0,0%	5,6x	
Koszty odsetkowe z tytułu:	(2 031,0)	100,0%	(1 261,1)	100,0%	61,1%	Dynamika kosztów odsetkowych na poziomie 61,1% r/r w efekcie wzrostu kosztów zobowiązań wobec klientów o 67,9% r/r (dynamika portfela depozytowego klientów +23,3% r/r) oraz wzrostu kosztów własnej emisji papierów dłużnych (+11,8% r/r).
Zobowiązań wobec klientów	(1 881,6)	92,6%	(1 120,4)	88,8%	67,9%	
Depozytów innych banków	(32,3)	1,6%	(32,1)	2,5%	0,6%	
Własnej emisji papierów dłużnych	(66,9)	3,3%	(59,8)	4,7%	11,8%	
Inne	(50,2)	2,5%	(48,7)	3,9%	3,1%	
Wynik z tytułu odsetek	2 301,6	x	2 916,0	x	-21,1%	Uzyskany w pierwszej połowie 2009 roku wynik odsetkowy był o 614 mln zł niższy niż w analogicznym okresie roku ubiegłego, przy zwiększeniu przychodów o 156 mln zł oraz przy wzroście kosztów o 770 mln zł.

* Średni stan lokat winnych bankach policzony został w oparciu o dane zarządcze Banku, pozycja bilansu "lokaty winnych bankach" Grupy Kapitałowej Banku jest generowana przez Bank

Tabela 5. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat Grupy Kapitałowej PKO BP SA (w mln zł)

WYNIK Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT GRUPY KAPITAŁOWEJ POWSZECHNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI BANKU POLSKIEGO SA						Komentarz
Wyszczególnienie	01.01- 30.06.2009	Struktura 1H 2009	01.01- 30.06.2008	Struktura 1H 2008	Zmiana 1H 2009/ 1H 2008	
Przychody z tytułu prowizji i opłat z tytułu:	1 525,7	100,0%	1 564,8	100,0%	-2,5%	Dynamika przychodów z prowizji i opłat (-) 2,5% r/r w efekcie m.in.: 1) spadku przychodów z prowizji za obsługę funduszy inwestycyjnych i OFE, w tym opłaty za zarządzanie (-35,5% r/r) - efekt koniunktury giełdowej, która przełożyła się na mniejsze zainteresowanie klientów rynkiem kapitałowym, 2) spadku przychodów z prowizji z tytułu ubezpieczeń kredytów (-14,8% r/r), przy wzroście przychodów z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek o 8,9% r/r.
Obsługi rachunków bankowych	424,3	27,8%	402,4	25,7%	5,5%	
Obsługi kart płatniczych	445,6	29,2%	403,2	25,8%	10,5%	
Udzielonych kredytów i pożyczek	163,4	10,7%	150,0	9,6%	8,9%	
Ubezpieczeń kredytów	93,0	6,1%	109,1	7,0%	-14,8%	
Operacji kasowych	89,8	5,9%	97,0	6,2%	-7,4%	
Obsługi funduszy inwestycyjnych oraz OFE (w tym opłaty za zarządzanie)	168,8	11,1%	261,7	16,7%	-35,5%	
Operacji papierami wartościowymi	24,3	1,6%	22,9	1,5%	5,9%	
Masowych operacji zagranicznych	20,1	1,3%	20,4	1,3%	-1,5%	
Sprzedaży i dystrybucji znaków wartościowych	9,7	0,6%	12,2	0,8%	-20,9%	
Inne*	86,8	5,7%	86,0	5,5%	1,0%	
Koszty z tytułu prowizji i opłat z tytułu:	(353,9)	100,0%	(370,8)	100,0%	-4,6%	Dynamika kosztów prowizyjnych determinowana przez koszty z tytułu kart płatniczych, których wzrost nastąpił w efekcie dynamicznego wzrostu transakcyjności oraz (w mniejszym stopniu) liczby kart bankowych.
Kart płatniczych	(161,2)	45,6%	(146,5)	39,5%	10,1%	
Usług akwizycyjnych	(76,8)	21,7%	(65,4)	17,6%	17,4%	
Ubezpieczeń kredytów	(35,0)	9,9%	(47,7)	12,9%	-26,7%	
Zarządzania aktywami	(21,2)	6,0%	(54,4)	14,7%	-61,0%	
Inne**	(59,7)	16,9%	(57,0)	15,4%	4,8%	
Wynik z tytułu prowizji i opłat	1 171,8	x	1 194,0	x	-1,9%	Uzyskany w pierwszej połowie 2009 roku wynik z tytułu prowizji i opłat był o 22 mln zł niższy niż w analogicznym okresie roku ubiegłego, głównie w efekcie spadku wyniku z tytułu obsługi funduszy inwestycyjnych oraz OFE.

* z tytułu: usług powierniczych, sprzedaży obligacji, administrowania zadłużenia kredytobiorców wobec budżetu państwa, wykonywania czynności zastępczych

** z tytułu: usług operacyjnych innych banków, prowizji zapłaconych PPUP, opłat poniesionych przez DM na rzecz GWP i KDPW i kosztów usług rozliczeniowo-rozrachunkowych

Tabela 6. Ogólne koszty administracyjne Grupy Kapitałowej PKO BP SA (w mln zł)

OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE GRUPY KAPITAŁOWEJ POWSZECHNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI BANKU POLSKIEGO SA						Komentarz
Wyszczególnienie	01.01- 30.06.2009	Struktura 1H 2009	01.01- 30.06.2008	Struktura 1H 2008	Zmiana 1H 2009/ 1H 2008	
Świadczenia pracownicze	(1 096,5)	52,8%	(1 158,4)	57,6%	-5,3%	Dynamika na poziomie 3,2% r/r głównie w efekcie: 1) wzrostu kosztów rzeczowych i pozostałych o 16,5% r/r (głównie kosztów opłat BFG i KNF oraz kosztów informatyki), 2) wzrostu kosztów amortyzacji o 9,7% r/r, przy spadku kosztów świadczeń pracowniczych o 5,3% r/r.
Koszty rzeczowe i pozostałe	(749,6)	36,1%	(643,6)	32,0%	16,5%	
Amortyzacja	(229,1)	11,0%	(208,7)	10,4%	9,7%	
RAZEM	(2 075,1)	100,0%	(2 010,7)	100,0%	3,2%	

Tabela 7. Podstawowe wskaźniki finansowe Grupy Kapitałowej PKO BP SA

Wskaźniki			
Wyszczególnienie	Stan na 30.06.2009	Stan na 30.06.2008	Zmiana
ROA brutto (wynik finansowy brutto/średni stan aktywów)	2,4%	3,9%	-1,5 pp.
ROA netto (wynik finansowy netto/średni stan aktywów)	1,9%	3,1%	-1,3 pp.
ROE brutto (wynik finansowy brutto/średni stan kapitałów własnych)	23,1%	37,7%	-14,5 pp.
ROE netto (wynik finansowy netto/średni stan kapitałów własnych)	18,0%	30,0%	-12,1 pp.
C/I (wskaźnik kosztów do przychodów)	47,9%	44,5%	3,4 pp.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej – główne pozycje

Najistotniejszy wpływ na sytuację finansową Grupy Kapitałowej PKO BP SA wywiera sytuacja finansowa podmiotu dominującego. Determinuje on zarówno wielkość sumy bilansowej, jak również strukturę aktywów i pasywów. Według stanu na dzień 30.06.2009 roku relacja sumy bilansowej PKO BP SA do sumy bilansowej Grupy Kapitałowej PKO BP SA wynosiła 97,7%.

Tabela 8. Podstawowe pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej PKO BP SA (w mln zł)

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ GRUPY KAPITAŁOWEJ POWSZECHNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI BANKU POLSKIEGO SA						Komentarz
Wyszczególnienie	Stan na 30.06.2009	Struktura 1H 2009	Stan na 31.12.2008	Struktura 2008	Zmiana 1H 2009/ 2008	
Kasa, środki w Banku Centralnym	2 861,4	2,0%	5 836,9	4,3%	-51,0%	Wzrost aktywów o 7,6 mld zł (1H2009/2008), w wyniku wzrostu portfela kredytów i pożyczek o 6,7 mld zł (1H2009/2008) oraz wzrostu papierów wartościowych o 3,1 mld zł (1H2009/2008), przy spadku środków na rachunku bieżącym w Banku Centralnym o 2,5 mld zł (1H2009/2008).
Należności od banków	4 606,7	3,2%	3 363,6	2,5%	37,0%	
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	107 798,6	75,8%	101 107,9	75,1%	6,6%	
Papiery wartościowe	17 733,4	12,5%	14 666,6	10,9%	20,9%	
Instrumenty pochodne	3 079,7	2,2%	3 597,7	2,7%	-14,4%	
Pozostałe aktywa	6 178,8	4,3%	6 063,3	4,5%	1,9%	Wzrost aktywów finansowany głównie poprzez wzrost zobowiązań wobec klientów o 11,2 mld zł (1H2009/2008), przy spadku zobowiązań z tytułu pochodnych instrumentów finansowych o 3,9 mld zł (1H2009/2008).
SUMA AKTYWÓW	142 258,5	100,0%	134 636,0	100,0%	5,7%	
Zobowiązania wobec banków	6 164,0	4,3%	6 991,4	5,2%	-11,8%	
Zobowiązania wobec klientów	114 115,7	80,2%	102 939,3	76,5%	10,9%	
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych i zobowiązania podporządkowane	1 911,1	1,3%	1 830,3	1,4%	4,4%	
Instrumenty pochodne	2 276,2	1,6%	6 150,3	4,6%	-63,0%	
Inne zobowiązania	3 470,6	2,4%	2 726,6	2,0%	27,3%	
Suma zobowiązań	127 937,6	89,9%	120 638,0	89,6%	6,1%	
Kapitał własny ogółem	14 320,9	10,1%	13 998,0	10,4%	2,3%	
SUMA ZOBOWIĄZAŃ I KAPITAŁU WŁASNEGO	142 258,5	100,0%	134 636,0	100,0%	5,7%	
Kredyty/Depozyty (zob. wob. klientów)	94,5%	x	98,2%	x	-3,8 pp.	(-) 3,8 pp. przy wzroście kredytów o 6,7 mld zł (1H2009/2008) i wzroście depozytów o 11,2 mld zł w analogicznym okresie.
Aktywa oproc./Aktywa	91,5%	x	88,5%	x	3 pp.	Przyrost w efekcie wzrostu portfela kredytów oraz papierów wartościowych.
Pasywa oproc./Pasywa	85,6%	x	83,0%	x	2,6 pp.	Efekt wzrostu udziału w sumie bilansowej zobowiązań wobec klientów.

Kapitały własne i współczynnik wypłacalności

Tabela 9. Kapitały własne i współczynnik wypłacalności Grupy Kapitałowej PKO BP SA (w mln zł)

KAPITAŁY WŁASNE GRUPY KAPITAŁOWEJ POWSZECHNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI BANKU POLSKIEGO SA				Komentarz
Wyszczególnienie	Stan na 30.06.2009	Stan na 31.12.2008	Zmiana 1H 2009/ 1H 2008	
Kapitały własne, w tym:	14 320,9	13 998,0	2,3%	+2,3% 1H2009/2008 w efekcie akumulacji zysku - na kapitały własne Banku przeznaczono łącznie 65,29% zysku netto PKO BP SA wypracowanego w 2008 roku (tj. 1881,3 mln zł).
Kapitał zakładowy	1 000,0	1 000,0	0,0%	
Kapitał zapasowy	7 318,6	7 274,7	0,6%	
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	1 070,0	1 070,0	0,0%	
Pozostałe kapitały rezerwowe	3 405,1	1 523,8	2,2x	
Kapitał z aktualizacji wyceny	160,8	(33,2)	x	
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(56,0)	(57,4)	-2,4%	
Niepodzielony wynik finansowy	248,8	53,2	4,7x	
Wynik z roku bieżącego	1 150,6	3 120,7	-63,1%	Dynamika determinowana przez poziom akumulacji zysku.
Kapitały mniejszości	23,1	46,2	-50,0%	
Fundusze własne	13 041,6	12 885,3	1,2%	
Współczynnik wypłacalności (%)	11,21	11,29	-0,08 pp.	-0,08 pp. 1H2009/2008 głównie w efekcie wzrostu wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe.

3.2. PKO BP SA

Wykres 2. Zmiana pozycji wynikowych PKO BP SA (w mln zł)

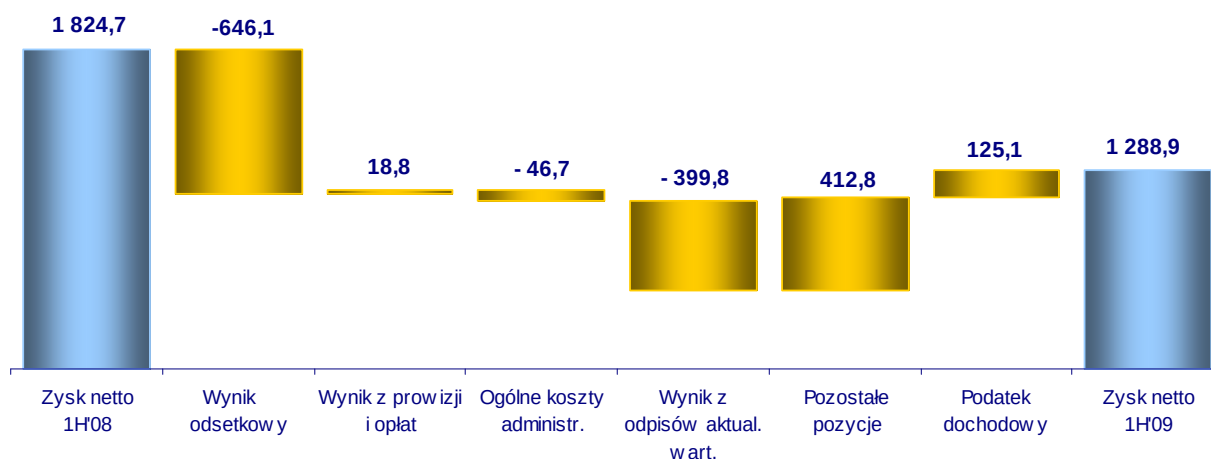

Tabela 10. Podstawowe pozycje rachunku zysków i strat PKO BP SA (w mln zł)

Pozycja wynikowa	01.01-30.06.2009	01.01-30.06.2008	Zmiana (%)	Komentarz
Wynik odsetkowy	2 197,4	2 843,5	-22,7%	(-) 22,7% (r/r) głównie w wyniku zawężania marż depozytowych w wyniku spadku rynkowych stóp procentowych i dynamicznego przyrostu portfela depozytów ((+) 23,9% r/r), przy wzroście o 26,9% (r/r) wolumenu portfela kredytowego netto.
Wynik z prowizji i opłat	1 062,2	1 043,4	1,8%	(+) 1,8% (r/r) głównie w wyniku wzrostu transakcyjności kart bankowych i ich liczby oraz wzrostu przychodów z tytułu obsługi rachunków bankowych, przy spadku przychodów prowizyjnych z tytułu obsługi funduszy inwestycyjnych.
Wynik pozostały	865,8	453,0	91,1%	(+) 91,1% (r/r) na skutek: 1) wyższego wyniku z tytułu operacji finansowych - ujemny wynik za analogiczny okres roku ubiegłego wynikał przede wszystkim z awersji do ryzyka na rynkach finansowych, 2) wzrostu wyniku z pozycji wymiany 77,6% (r/r) - efekt rozszerzenia się spread'ów między oprocentowaniem w PLN i walutach obcych.
Ogólne koszty administracyjne	(1 919,0)	(1 872,3)	2,5%	Wzrost o 2,5% (r/r) i C/I* na poziomie 46,5% (+3,4 pp. r/r) w efekcie wzrostu kosztów rzeczowych i pozostałych (efekt wyższych kosztów informatyki oraz kosztów BFG i KNF), przy spadku kosztów osobowych. * wskaźnik C/I liczony jako relacja wartości bezwzględnej ogólnych kosztów administracyjnych za okres 01.01.2009-30.06.2009 oraz przychodów za analogiczny okres
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących wartość	(584,3)	(184,6)	3,2x	Wzrost 3,2x (r/r) w wyniku wzrostu odpisów na kredyty konsumpcyjne i mieszkaniowe.

PKO BP SA na dzień 30 czerwca 2009 roku stosuje następujące rodzaje rachunkowości zabezpieczeń:

1. zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych kredytów hipotecznych w CHF oraz lokat negocjowanych w PLN, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych oraz ryzyka kursowego, z wykorzystaniem transakcji CIRS,
2. zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych kredytów PLN o zmiennym oprocentowaniu, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych, z wykorzystaniem transakcji IRS.

Tabela 11. Wartość godziwa instrumentów pochodnych stanowiących zabezpieczenie przepływów pieniężnych związanych ze stopą procentową i/lub kursem walutowym na dzień 30 czerwca 2009 roku (tys. zł)

Typ instrumentu:	Wartość bilansowa/wartość godziwa		
	Aktywa	Zobowiązania	RAZEM
IRS	-	11	(11)
CIRS	427 097	48 464	378 633

Kwota ujęta w kapitale z aktualizacji wyceny w okresie wyniosła 223 699 tysięcy złotych brutto. Szczegółowe informacje na temat powyższych zmian znajdują się w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego PKO BP SA za okres sześciu miesięcy zakończony 30.06.2009 roku.

Tabela 12. Przychody i koszty odsetkowe PKO BP SA (w mln zł)

WYNIK ODSETKOWY POWSZECHNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI BANKU POLSKIEGO SA						Komentarz
Wyszczególnienie	01.01-30.06.2009	Struktura 1H 2009	01.01-30.06.2008	Struktura 1H 2008	Zmiana 1H 2009/1H 2008	
Przychody odsetkowe z tytułu:	4 104,8	100,0%	3 996,8	100,0%	2,7%	Wysoka dynamika przychodów odsetkowych (2,7% r/r) głównie w efekcie: 1) wzrostu przychodów z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom (+139,9 mln zł r/r) - głównie w wyniku wzrostu portfela kredytowego (+26,9% r/r), 2) przychodów zrealizowanych z tytułu instrumentów pochodnych zabezpieczających w wys. 78,4 mln zł, przy spadku przychodów z tytułu lokat w innych bankach.
Kredytów i pożyczek udzielonych klientom	3 504,5	85,4%	3 364,6	84,2%	4,2%	
Papierów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	190,7	4,6%	231,7	5,8%	-17,7%	
Lokat w innych bankach	94,2	2,3%	207,3	5,2%	-54,6%	
Inwestycyjnych papierów wartościowych	187,7	4,6%	159,5	4,0%	17,6%	
Instrumentów zabezpieczających	78,4	1,9%	-	0,0%	x	
Papierów handlowych	39,7	1,0%	31,8	0,8%	24,8%	
Pozostałe	9,7	0,2%	1,9	0,0%	5x	
Koszty odsetkowe z tytułu:	(1 907,4)	100,0%	(1 153,3)	100,0%	65,4%	Dynamika kosztów odsetkowych na poziomie 65,4% r/r w efekcie wzrostu kosztów zobowiązań wobec klientów (70,2% r/r) determinowanych polityką depozytową Banku.
Zobowiązań wobec klientów	(1 810,0)	94,9%	(1 063,2)	92,2%	70,2%	
Depozytów innych banków	(32,3)	1,7%	(32,1)	2,8%	0,5%	
Własnej emisji papierów dłużnych	(56,2)	2,9%	(53,8)	4,7%	4,5%	
Inne	(8,9)	0,5%	(4,3)	0,4%	2,1x	
Wynik z tytułu odsetek	2 197,4	x	2 843,5	x	-22,7%	Uzyskany w I połowie br. wynik odsetkowy był o 646 mln zł niższy niż rok wcześniej, przy zwiększeniu przychodów o 108 mln zł oraz przy wzroście kosztów o 754 mln zł.

Tabela 13. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat PKO BP SA (w mln zł)

WYNIK Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT POWSZECHNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI BANKU POLSKIEGO SA						Komentarz
Wyszczególnienie	01.01-30.06.2009	Struktura 1H 2009	01.01-30.06.2008	Struktura 1H 2008	Zmiana 1H 2009/1H 2008	
Przychody z tytułu prowizji i opłat z tytułu:	1 398,5	100,0%	1 376,6	100,0%	1,6%	Dynamika przychodów z prowizji i opłat 1,6% r/r w efekcie m.in.: 1) wzrostu liczby kart bankowych i ich transakcyjności, 2) wzrostu przychodów z tytułu obsługi rachunków bankowych, przy spadku przychodów z tytułu obsługi funduszy inwestycyjnych determinowanych koniunkturą giełdową.
Obsługi rachunków bankowych	410,3	29,3%	389,7	28,3%	5,3%	
Obsługi kart płatniczych	445,0	31,8%	400,0	29,1%	11,2%	
Udzielonych kredytów i pożyczek	159,8	11,4%	147,9	10,7%	8,0%	
Ubezpieczeń kredytów	93,0	6,6%	109,1	7,9%	-14,8%	
Operacji kasowych	89,8	6,4%	97,0	7,0%	-7,4%	
Obsługi funduszy inwestycyjnych	43,9	3,1%	96,0	7,0%	-54,2%	
Operacji papierami wartościowymi	24,2	1,7%	22,9	1,7%	5,6%	
Inne*	132,6	9,5%	114,0	8,3%	16,3%	
Koszty z tytułu prowizji i opłat z tytułu:	(336,3)	100,0%	(333,2)	100,0%	0,9%	Dynamika kosztów prowizyjnych determinowana przez wzrost kosztów z tytułu kart płatniczych na skutek wzrostu ich transakcyjności oraz spadek kosztów z tytułu ubezpieczeń kredytów.
Kart płatniczych	(180,7)	53,7%	(163,8)	49,1%	10,3%	
Usług akwizycyjnych	(69,8)	20,8%	(65,3)	19,6%	6,8%	
Ubezpieczeń kredytów	(35,0)	10,4%	(47,7)	14,3%	-26,7%	
Inne**	(50,8)	15,1%	(56,4)	16,9%	-9,8%	
Wynik z tytułu prowizji i opłat	1 062,2	x	1 043,4	x	1,8%	W I połowie br. wynik z tytułu prowizji i opłat był o ok. 19 mln zł wyższy niż w I połowie 2008 roku w efekcie zmian po stronie przychodów prowizyjnych.

* z tytułu: dystrybucji znaków wartościowych, masowych operacji zagranicznych, sprzedaży obligacji, administrowania zadłużeniem kredytobiorców wobec budżetu państwa, wykonywania czynności zastępczych

** z tytułu: prowizji za usługi operacyjne innych banków, prowizji za zapłaconych PPUP, prowizji za zapłaconych pośrednikom, opłat poniesionych przez DM na rzecz GWP i KDPW, kosztów usług rozliczeniowo-rozrachunkowych

Tabela 14. Ogólne koszty administracyjne PKO BP SA (w mln zł)

OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE POWSZECHNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI BANKU POLSKIEGO SA						Komentarz
Wyszczególnienie	01.01-30.06.2009	Struktura 1H 2009	01.01-30.06.2008	Struktura 1H 2008	Zmiana 1H 2009/1H 2008	
Świadczenia pracownicze	(1 012,8)	52,8%	(1 082,3)	57,8%	-6,4%	Dynamika na poziomie 2,5% głównie w efekcie: 1) spadku kosztów osobowych o ok. 6,4% r/r, 2) wzrostu kosztów rzeczowych i pozostałych o ok. 15,4% r/r (głównie koszty opłat dla BFG i KNF oraz koszty informatyki).
Koszty rzeczowe i pozostałe	(709,5)	37,0%	(614,6)	32,8%	15,4%	
Amortyzacja	(196,7)	10,3%	(175,4)	9,4%	12,1%	
RAZEM	(1 919,0)	100,0%	(1 872,3)	100,0%	2,5%	

Tabela 15. Podstawowe wskaźniki finansowe PKO BP SA

Wskaźniki			
Wyszczególnienie	Stan na 30.06.2009	Stan na 30.06.2008	Zmiana
ROA brutto (wynik finansowy brutto/średni stan aktywów)	2,4%	3,8%	-1,4 pp.
ROA netto (wynik finansowy netto/średni stan aktywów)	1,9%	3,1%	-1,2 pp.
ROE brutto (wynik finansowy brutto/średni stan kapitałów własnych)	23,0%	35,9%	-12,9 pp.
ROE netto (wynik finansowy netto/średni stan kapitałów własnych)	17,7%	29,0%	-11,2 pp.
C/I (wskaźnik kosztów do przychodów)	46,5%	43,1%	3,4 pp.

Tabela 16. Podstawowe pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej PKO BP SA (w mln zł)

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ POWSZECHNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI BANKU POLSKIEGO SA						
Wyszczególnienie	Stan na 30.06.2009	Struktura 1H 2009	Stan na 31.12.2008	Struktura 2008	Zmiana 1H 2009/ 2008	Komentarz
Kasa, środki w Banku Centralnym	2 759,2	2,0%	5 758,2	4,4%	-52,1%	Wzrost aktywów o 7,8 mld zł, przy wzroście kredytów i pożyczek udzielonych klientom o 6,9 mld zł (+ 7,1% 1H2009/2008) oraz wzroście portfela papierów wartościowych o 3,0 mld zł (+ 20,2% 1H2009/2008).
Należności od banków	4 866,5	3,5%	3 907,0	3,0%	24,6%	
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	105 031,4	75,5%	98 102,0	74,7%	7,1%	
Papiery wartościowe	17 786,8	12,8%	14 799,2	11,3%	20,2%	
Instrumenty pochodne	3 167,2	2,3%	3 599,5	2,7%	-12,0%	
Pozostałe aktywa	5 430,3	3,9%	5 078,9	3,9%	6,9%	Wzrost aktywów finansowany poprzez wzrost zobowiązań wobec klientów o 11,2 mld zł (+ 11,0% 1H2009/2008), przy spadku ujemnej wyceny instrumentów pochodnych.
Suma aktywów	139 041,4	100,0%	131 244,8	100,0%	5,9%	
Zobowiązania wobec banków	2 818,1	2,0%	5 702,3	4,3%	-50,6%	
Zobowiązania wobec klientów	113 016,9	81,3%	101 856,9	77,6%	11,0%	
Emisje papierów wartościowych i zobowiązania podporządkowane	1 612,1	1,2%	1 618,8	1,2%	-0,4%	
Instrumenty pochodne	2 275,4	1,6%	6 150,3	4,7%	-63,0%	Przyrost w efekcie wzrostu portfela kredytów oraz papierów wartościowych.
Inne zobowiązania	5 307,1	3,8%	2 387,2	1,8%	2,2x	
Suma zobowiązań	125 029,6	89,9%	117 715,5	89,7%	6,2%	
Kapitał własny ogółem	14 011,8	10,1%	13 529,4	10,3%	3,6%	
Suma zobowiązań i kapitału własnego	139 041,4	100,0%	131 244,8	100,0%	5,9%	
Kredyty/Depozyty (zob. wob. klientów)	92,9%	x	96,3%	x	-3,4 pp.	(-) 3,4 pp. przy wzroście kredytów o 6,9 mld zł (1H2009/2008) i wzroście depozytów o 11,2 mld zł w analogicznym okresie.
Aktywa oprócz/Aktywa	91,8%	x	89,0%	x	2,8 pp.	Przyrost w efekcie wzrostu portfela kredytów oraz papierów wartościowych.
Pasywa oprócz/Pasywa	84,1%	x	83,2%	x	1 pp.	Efekt wzrostu udziału w sumie bilansowej zobowiązań wobec klientów.

4. ROZWÓJ BIZNESU³

4.1. Kierunki rozwoju

Jednym z kierunków rozwoju PKO BP SA jest budowa silnej grupy finansowej. Działania Banku nakierowane są na poprawę efektywności zaangażowanego kapitału. PKO BP SA dużą wagę przywiązuje do rozwoju spółek rozszerzających ofertę produktową Grupy Kapitałowej PKO BP SA, przede wszystkim w zakresie działalności leasingowej i poprzez wdrożenie usług *faktoringowych*. Konsekwentna realizacja tych przedsięwzięć przełoży się na dalsze umacnianie pozycji rynkowej Grupy Kapitałowej PKO BP SA.

4.2. Działalność w obszarach biznesowych⁴

4.2.1. Segment detaliczny

4.2.1.1. Działalność PKO BP SA

Działania przeprowadzone przez Bank w segmencie detalicznym skoncentrowane były na podnoszeniu atrakcyjności i konkurencyjności oferowanych produktów i usług przy jednoczesnym zwiększaniu efektywności ich sprzedaży.

Na dzień 30 czerwca 2009 roku suma depozytów segmentu detalicznego PKO BP SA wynosiła 91,5 mld zł. Od początku roku ich wolumen zwiększył się o 8,5 mld zł (tj. o 10,2%). Wzrost ten nastąpił głównie w efekcie przyrostu wolumenów depozytów bankowości detalicznej i prywatnej ((+)12,6% od początku roku).

Tabela 17. Depozyty PKO BP SA (w mln zł)

Wyszczególnienie	Stan na: 30.06.2009	Stan na: 31.12.2008	Stan na: 30.06.2008	Zmiana od:	
				31.12.2008	30.06.2008
Depozyty klientów, w tym:					
- bankowości detalicznej i prywatnej	80 424	71 399	65 362	12,6%	23,0%
- małych i średnich przedsiębiorstw	7 601	8 145	6 664	-6,7%	14,1%
- mieszkaniowe	3 504	3 522	3 080	-0,5%	13,8%
Razem depozyty	91 528	83 067	75 106	10,2%	21,9%

źródło: dane zarządcze Banku

Na dzień 30 czerwca 2009 roku kredyty brutto segmentu detalicznego PKO BP SA wynosiły 81,8 mld zł i od początku roku ich stan zwiększył się o 5,8 mld zł (tj. o 7,7%).

Tabela 18. Kredyty brutto* PKO BP SA (w mln zł)

Wyszczególnienie	Stan na: 30.06.2009	Stan na: 31.12.2008	Stan na: 30.06.2008	Zmiana od:	
				31.12.2008	30.06.2008
Kredyty brutto, w tym:					
- bankowości detalicznej i prywatnej	19 860	18 821	17 992	5,5%	10,4%
- małych i średnich przedsiębiorstw	11 011	9 647	8 590	14,1%	28,2%
- bankowości hipotecznej	44 348	41 364	33 331	7,2%	33,1%
- rynku mieszkaniowego (w tym wspierane przez budżet państwa)	6 623	6 183	5 112	7,1%	29,6%
Razem	81 842	76 015	65 024	7,7%	25,9%

*bez odsetek zapadłych i niezapadłych

źródło: dane zarządcze Banku

Tabela 19. Rachunki i karty bankowe w PKO BP SA (w tys. szt.)

Wyszczególnienie	Stan na: 30.06.2009	Stan na: 31.12.2008	Stan na: 30.06.2008	Zmiana od:	
				31.12.2008	30.06.2008
Liczba rachunków ogółem, w tym:	6 311	6 366	6 269	(55)	42
- rachunki bieżące Inteligo	698	692	678	5	20
Liczba kart bankowych ogółem, w tym:	7 462	7 493	7 397	(31)	65
- karty kredytowe	1 050	1 046	1 042	4	8

³ W niniejszym rozdziale ewentualne różnice w sumach, udziałach i dynamikach wynikają z zaokrąglenia kwot do milionów złotych oraz zaokrąglenia udziałów procentowych w strukturach do jednego miejsca dziesiętnego.

⁴ Prezentowane w tym rozdziale dane w zakresie wolumenów kredytów i depozytów w poszczególnych segmentach ze względu na zmiany prezentacyjne różnią się od przedstawionych w poprzednich raportach. Główna zmiana dot. wolumenu książeczek mieszkaniowych uprzednio prezentowanych w depozytach mieszkaniowych – obecnie prezentowanych w depozytach bankowości detalicznej i prywatnej.

Tabela 20. Placówki i bankomaty PKO BP SA

Wyszczególnienie	Stan na	Stan na	Stan na	Zmiana od:	
	30.06.2009	31.12.2008	30.06.2008	31.12.2008	30.06.2008
Liczba placówek ogółem	1 237	1 228	1 219	9	18
- w Obszarze Detalicznym:	1 169	1 160	1 151	9	18
regionalne oddziały detaliczne	12	12	12	-	-
oddziały samodzielne	475	496	574	(21)	(99)
oddziały podporządkowane	682	652	565	30	117
Liczba bankomatów	2 356	2 313	2 266	43	90

Tabela 21. Działania i osiągnięcia PKO BP SA w segmencie detalicznym w I półroczu 2009 roku

Produkt	Charakterystyka produktu
Rachunek Oszczędnościowy	Od 9 lutego 2009 roku Bank zmienił oprocentowanie Rachunku Oszczędnościowego: dla progu do 999,99 zł z 2% na 5% oraz dla progu powyżej 50 tys. zł z 6% na 5,5%, przy czym od 7 kwietnia br. wprowadzona została kolejna zmiana oprocentowania Rachunku Oszczędnościowego: dla progu do 50 tys. zł na 4,50%, dla progu powyżej 50 tys. zł na 5,05%. Od 15 czerwca 2009 roku został wprowadzony do oferty Banku Rachunek Oszczędnościowy w CHF, USD i EUR. Jednocześnie od 15 czerwca do 15 września 2009 roku dla klientów posiadających kredyt mieszkaniowy w CHF zaciągnięty w PKO BP SA, którzy posiadają dodatkowo ROR w Banku obowiązuje promocja polegająca na tym, że klienci którzy otworzą Rachunek Oszczędnościowy w CHF w ww. okresie promocji otrzymają bonus w wysokości 50 zł – pod warunkiem zdeponowania na tym rachunku zakupionej w PKO BP SA waluty (min. 300 CHF). Łączny wolumen Rachunku Oszczędnościowego na koniec czerwca br. wyniósł 8 027,0 mln zł, a liczba Rachunków Oszczędnościowych wyniosła 473,3 tys. sztuk.
Ekstra lokata	Od 9 lutego 2009 roku oferta depozytowa PKO BP SA została wzbogacona o nowy produkt - lokatę o stałym oprocentowaniu na okres 6 albo 12 miesięcy. Oprocentowanie lokaty uzależnione jest od okresu oszczędzania i na dzień wprowadzenia do oferty wynosiło: dla lokaty 6-miesięcznej 5,50% w stosunku rocznym, a dla lokaty 12-miesięcznej – 5,00% w stosunku rocznym. Od 7 kwietnia br. oprocentowanie wynosiło: dla lokaty 6-miesięcznej: 4,90% w stosunku rocznym, a dla lokaty 12-miesięcznej: 4,80% w stosunku rocznym. Minimalna kwota wpłaty to 1 000 zł. Łączny wolumen Ekstra Lokaty na koniec czerwca br. wyniósł 3 061 335 tys. zł.
Lokaty terminowe	W okresie od dnia 26 lutego 2009 roku do 31 marca 2009 roku Bank oferował - wyłącznie klientom, którzy zawarli w okresie od dnia 28 stycznia 2008 roku do dnia 24 lutego 2008 roku umowę o prowadzenie rachunku rocznej lokaty subskrybowanej (Max lokata) - rachunek 6-miesięcznej lokaty terminowej z oprocentowaniem stałym 5,50% w stosunku rocznym oraz rachunek 12-miesięcznej lokaty terminowej z oprocentowaniem stałym 5,25% w stosunku rocznym. Minimalna wpłata w obydwu przypadkach wynosiła 1 000 zł, natomiast maksymalna wpłata to równowartość środków zgromadzonych na rocznej lokacie subskrybowanej (Max lokacie).
Lokaty negocjowane	Od dnia 10 lutego 2009 roku Bank podwyższył średnio o 0,28 p.p. oprocentowanie terminowych lokat negocjowanych dla klientów detalicznych i klientów bankowości osobistej i prywatnej, natomiast od dnia 16 marca 2009 roku średnio o 0,06 p.p. w wybranych terminach.
Oszczędnościowa Książeczka Mieszkaniowa	Od dnia 19 stycznia 2009 roku wprowadzono do oferty Banku nowy produkt depozytowy z przeznaczeniem na cele mieszkaniowe, tj. rachunek oszczędnościowy „Oszczędnościowa Książeczka Mieszkaniowa”. Jego oprocentowanie uzależnione jest od wysokości zdeponowanych środków i terminu, na jaki zostały one ulokowane na rachunku (12M, 24M lub 36M). Minimalna kwota pierwszej wpłaty oraz dopłat do rachunku książeczki to 200 zł. Dodatkowo posiadacz rachunku książeczki mieszkaniowej po spełnieniu warunku zgromadzenia określonej kwoty środków pieniężnych oraz ich utrzymania przez okres co najmniej 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy rachunku książeczki, niezależnie od zadeklarowanego na książeczce mieszkaniowej okresu umownego książeczki, będzie mógł skorzystać z preferencji przy ubieganiu się o kredyt mieszkaniowy w PKO BP SA. W okresie I półrocza br. założonych zostało ponad 160 tys. szt. rachunków z łącznym wolumenem zgromadzonych środków na poziomie 2,7 mld zł. Od 15 marca 2009 roku w ramach nowych oszczędnościowych książeczek mieszkaniowych udostępniona została klientom możliwość realizacji dopłat do rachunku książeczki za pomocą zleceń stałych oraz za pośrednictwem serwisu internetowego iPKO.
Rachunek lokacyjny KORZYŚĆ	Od 1 kwietnia 2009 roku Bank wprowadził do oferty Rachunek lokacyjny KORZYŚĆ dla spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych, deweloperów, zarządców nieruchomości (działających na zlecenie wspólnot mieszkaniowych) oraz pośredników w obrocie nieruchomościami. Rachunek ten łączy w sobie atrakcyjne oprocentowanie (uzależnione od wysokości środków zgromadzonych na rachunku) oraz pełną dowolność gospodarowania środkami na rachunku bez utraty odsetek. Do końca czerwca 2009 roku na rachunku ulokowany został wolumen środków na poziomie ponad 0,6 mld zł.

Produkt	Charakterystyka produktu
Rachunki bieżące	Od 1 maja 2009 roku weszły w życie nowe wyższe stawki prowizji i opłat bankowych dla produktów i usług oferowanych klientom Obszaru Rynku Detalicznego. Wprowadzone zmiany wysokości stawek prowizji i opłat dotyczą m.in.: - opłaty za prowadzenie rachunku Superkonto z 5,40 zł na 6,90 zł, - opłaty za przelewy na rachunki w innych bankach realizowane przez osoby fizyczne w oddziale Banku z 4,00 zł na 5,00 zł, - prowizji za udzielenie/odnowienie kredytu odnawialnego oferowanego posiadaczom rachunków grupy Superkonto (z 1% nie mniej niż 20,00 zł na 1,8% nie mniej niż 60,00 zł, przy czym dla klientów bankowości osobistej i prywatnej na 1,5% nie mniej niż 60,00 zł), - opłaty za wydanie lub wznowienie karty debetowej PKO Ekspres z 10,00 zł na 20,00 zł oraz karty debetowej PKO Graffiti z 10,00 zł na 18,00 zł. Jednocześnie objęto posiadaczy rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych Superkonto atrakcyjnym ubezpieczeniem NNW, a posiadaczy i użytkowników kart debetowych PKO Ekspres i PKO Graffiti objęto ubezpieczeniem nieuprawnionego użycia karty, ubezpieczeniem pobrania gotówki z bankomatu lub terminala POS oraz ubezpieczeniem tzw. „Bezpieczny portfel”, za które klient nie ponosi dodatkowych kosztów.
Pożyczka Gotówkowa	W I półroczu 2009 roku podejmowane były działania mające na celu intensyfikację sprzedaży pożyczek/kredytów gotówkowych (głównie pożyczki gotówkowej funkcjonującej pod marketingową nazwą „Max Pożyczka Mini Rata”) poprzez uatrakcyjnienie oferty m.in. w zakresie zmiany w parametrach produktu i dostosowania warunków cenowych produktu do dynamicznie zmieniającej się sytuacji rynkowej. Przeprowadzono kampanię promocyjno-reklamową Pożyczki Gotówkowej „Max Pożyczka Mini Rata” - obniżona została o 50% prowizja za udzielenie pożyczki, tj. do poziomu 2,5% dla klientów, którzy w okresie promocji skorzystają z ubezpieczenia.
Kredyty dla MIŚ	Od 16 lutego 2009 roku uruchomiona została możliwość udzielania kredytów w ramach linii kredytowej Banku Rozwoju Rady Europy (<i>Council of Europe Development Bank - CEB</i>) na podstawie umowy kredytowej z lipca 2008 roku zawartej pomiędzy CEB i PKO BP SA na kwotę 100 mln EUR, której celem jest współfinansowanie inwestycji małych i średnich przedsiębiorstw działających w sektorze prywatnym z przeznaczeniem na „tworzenie i zachowanie opłacalnych z ekonomicznego punktu widzenia miejsc pracy w małych i średnich przedsiębiorstwach”.
Szybki Limit Kredytowy	Od 2 marca 2009 roku rozszerzono grupę odbiorców produktu Szybki Limit Kredytowy o rolników indywidualnych prowadzących działalność rolniczą w formie indywidualnych gospodarstw rolnych lub działów specjalnych produkcji rolnej.
Maestro Cashback	Od 1 maja 2009 roku została uruchomiona nowa usługa Maestro Cashback dla użytkowników kart PKO typu Partner (PKO Biznes Partner, PKO Agro Partner, PKO Medyk Partner) dająca możliwość przy okazji zakupów dokonania wypłaty gotówki do wysokości 200 zł. Użytkownicy kart PKO typu Partner są zwolnieni z prowizji za wypłatę gotówki w ramach usługi Maestro Cashback.

4.2.1.2. Działalność Grupy Kapitałowej PKO BP SA

Tabela 22. Działalność spółek Grupy Kapitałowej PKO BP SA w segmencie detalicznym

PODMIOT ZALEŻNY	PRZEDMIOT DZIAŁALNOŚCI	DZIAŁALNOŚĆ POZOSTAŁYCH SPÓŁEK GRUPY KAPITAŁOWEJ PKO BP SA
KREDOBANK SA	KREDOBANK SA z siedzibą w Łowicze prowadzi działalność bankową na terenie Ukrainy	1. Wartość kapitałów własnych KREDOBANK SA na dzień 30 czerwca 2009 roku wyniosła 350 504 tys. zł (845 811 tys. UAH). 2. Na koniec czerwca 2009 roku KREDOBANK SA wykazał stratę netto w kwocie 125 604 tys. zł (294 638 tys. UAH). W analogicznym okresie 2008 roku KREDOBANK SA wypracował zysk netto w kwocie 2 906 tys. zł (6 294 tys. UAH). Strata na koniec czerwca 2009 roku spowodowana była głównie nie zwiększeniem odpisów na utratę wartości kredytów udzielonych przez KREDOBANK SA, co jest efektem sytuacji gospodarczej na Ukrainie i pogorszenia kondycji finansowej klientów banku. 3. Portfel kredytowy (brutto) Spółki w I półroczu 2009 roku zwiększył się o 180 mln zł, czyli o 9,14% - przyrost portfela wynikał z wzrostu kursu PLN/UAH w 2009 roku (portfel kredytowy brutto wyrażony w UAH w I półroczu 2009 roku uległ zmniejszeniu o 93 mln UAH, tj. o 1,76%). Według stanu na koniec czerwca 2009 roku portfel kredytowy brutto Spółki wynosił 2 149 mln zł (5 186 mln UAH). 4. Na przestrzeni 6 miesięcy 2009 roku depozyty terminowe klientów uległy zmniejszeniu o 0,3 mln zł (269 mln UAH), czyli o 0,03% i wynosiły na koniec czerwca 2009 roku 1 002 mln zł (2 418 mln UAH). 5. Według stanu na dzień 30 czerwca 2009 roku sieć placówek KREDOBANK SA obejmowała 26 oddziałów oraz 144 filie w 22 z 24 obwodów Ukrainy oraz w Autonomicznej Republice Krymu. W I półroczu 2009 roku zamknięto 1 oddział oraz 5 filii. 6. W I półroczu 2009 roku KREDOBANK SA dokonał zwrotu do PKO BP SA pożyczek podporządkowanych w łącznej wysokości 38 mln USD oraz częściowej spłaty w wysokości 65 mln USD kredytu udzielonego na podstawie umowy z dnia 28 listopada 2008 roku. 7. W I półroczu 2009 roku KREDOBANK SA wykupił na rynku ukraińskim swoje obligacje o łącznej wartości nominalnej 75,45 mln UAH. 8. KREDOBANK SA oferuje swoim klientom szeroki zakres usług w dziedzinie realizacji operacji międzynarodowych. Współpracuje w systemie międzynarodowych rozliczeń z instytucjami finansowymi w 16 krajach świata. Posiada 44 rachunki nro oraz 61 rachunków koro. Do przeliczenia wartości bilansowych KREDOBANK SA na koniec czerwca 2009 roku przyjęto kurs 0,4144 PLN/UAH, a na koniec grudnia 2008 roku kurs 0,3730 PLN/UAH - średni kurs ogłoszony przez NBP na ostatni dzień danego miesiąca. Do przeliczenia wyniku finansowego KREDOBANK SA za I półrocze 2009 roku przyjęto kurs 0,4263 PLN/UAH, a za I półrocze 2008 roku kurs 0,4617 PLN/UAH, stanowiące średnią arytmetyczną średnich kursów ogłaszanych przez NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca I półrocza danego roku.
Powszechne Towarzystwo Emerytalne BANKOWY SA	Zarządzanie otwartym funduszem emerytalnym	1. Wartość kapitałów własnych PTEBANKOWY SA na dzień 30 czerwca 2009 roku wyniosła 212 685 tys. zł. 2. PTEBANKOWY SA w I półroczu 2009 roku wypracowało zysk netto w kwocie 11 863 tys. zł (w analogicznym okresie 2008 roku zysk netto PTEBANKOWY SA wyniósł 12 157 tys. zł). 3. Na koniec czerwca 2009 roku w wartość aktywów netto Bankowego OFE wynosiła 4 345 mln zł, co oznacza wzrost w stosunku do końca 2008 roku o 315 mln zł (tj. o 7,8%). 4. Według stanu na 30 czerwca 2009 roku liczba prowadzonych rachunków członków Bankowego OFE wynosiła 460 585 sztuk. 5. Według szacunków Spółki w I półroczu 2009 roku Bankowy OFE osiągnął stopę zwrotu z inwestycji w wysokości 4%, zajmując 4 miejsce na rynku funduszy emerytalnych, przy średniej w zagonie stopie zwrotu dla sektora OFE w wysokości 3,33%. 6. Na koniec I półrocza 2009 roku Bankowy OFE zajmował 9 miejsce na rynku funduszy emerytalnych pod względem wartości aktywów i 10 miejsce pod względem liczby prowadzonych rachunków, analogicznie jak na koniec 2008 roku*. * Źródło: www.knf.gov.pl

Sprawozdanie Zarządu Banku z działalności Grupy Kapitałowej PKO BP SA za I półrocze 2009 roku

PODMIOT ZALEŻNY	PRZEDMIOT DZIAŁALNOŚCI	DZIAŁALNOŚĆ POZOSTAŁYCH SPÓŁEK GRUPY KAPITAŁOWEJ PKO BP SA
PKO Inwestycje Sp. z o.o.	Budownictwo oraz działalność deweloperska, PKO Inwestycje Sp. z o.o. specjalizuje się w zarządzaniu dużymi projektami deweloperskimi	- Wartość kapitałów własnych Grupy Kapitałowej PKO Inwestycje Sp. z o.o. (PKO Inwestycje Sp. z o.o. i jej spółki zależne) na koniec czerwca 2009 roku wyniosła 198 900 tys. zł. - Grupa Kapitałowa PKO Inwestycje Sp. z o.o. w I półroczu 2009 roku wypracowała zysk netto w kwocie 14 292 tys. zł (w analogicznym okresie 2008 roku Grupa osiągnęła zysk netto w wysokości 2 409 tys. zł). Wahania wyniku wynikają ze sposobu rozliczania prowadzonych inwestycji metodą zakończonych kontraktów. - W 2009 roku działalność Spółki koncentrowała się na realizacji poniższych projektów deweloperskich: - projektu „Nowy Wilanów” w Warszawie realizowanego przez spółkę Wilanów Investments Sp. z o.o., - projektu „Neptun Park” w Gdańsku Jelitkowie realizowanego przez spółkę POMERANKA Sp. z o.o., - projektu „Kuzmińska” w Kijowie na Ukrainie realizowanego przez spółkę UKRPOLINWESTYCJE Sp. z o.o., - projektu „Osiedle Rezydencja Flotyła” w Międzyzdrojach poprzez spółkę PKO Inwestycje - Międzyzdroje Sp. z o.o., - projektu „Osiedle Wisłok” w Rzeszowie realizowanego przez spółkę WISŁOK Inwestycje Sp. z o.o., - projektu „Osiedle Sarnia Dolina” w Jankowie koło Gdańska realizowanego przez spółkę Baltic Dom 2 Sp. z o.o. - W I półroczu 2009 roku PKO Inwestycje Sp. z o.o. otrzymała od spółki Fort Mokotów Sp. z o.o. dywidendę w wysokości 6,63 mln zł brutto.
Fort Mokotów Inwestycje Sp. z o.o.	Działalność deweloperska	- Wartość kapitałów własnych Spółki na koniec czerwca 2009 roku wyniosła 43 329 tys. zł. - Spółka I półrocze 2009 roku zamknęła stratą netto w wysokości 222 tys. zł. Strata wynikała z ponoszenia przez Spółkę w pierwszym okresie działalności jedynie kosztów związanych z rozpoczęciem inwestycji. - Przedmiotem działalności Spółki jest realizacja inwestycji na nieruchomościach gruntów przy ul. Racławickiej 107 w Warszawie.
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	Tworzenie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi	- Wartość kapitałów własnych TFI SA na dzień 30 czerwca 2009 roku wyniosła 54 266 tys. zł. - Na koniec czerwca 2009 roku TFI SA wypracowało zysk netto w kwocie 29 280 tys. zł (w analogicznym okresie 2008 roku Spółka wypracowała zysk netto w wysokości 64 766 tys. zł). - Wartość aktywów funduszy zarządzanych przez Spółkę wynosiła na koniec czerwca 2009 roku 8,1 mld zł, co dało Spółce 10,47% udział w rynku funduszy inwestycyjnych i plasowało Spółkę na 3 miejscu wśród funduszy. Dla porównania na koniec 2008 roku wartość zarządzanych przez Spółkę funduszy wynosiła 8,2 mld zł, udział w rynku wynosił 11,06% i Spółka plasowała się na 3 miejscu wśród funduszy. - Z dniem 23 lutego 2009 roku agentem obsługującym fundusze inwestycyjne zarządzane przez PKO TFI SA została spółka Finanse - Agent Transferowy Sp. z o.o. - spółka zależna od Inteligo Financial Services SA. - W I półroczu 2009 roku Spółka w prowadziła do oferty nowy wyspecjalizowany program inwestycyjny - Program Oszczędnościowy oferowany w 4 Subfunduszach PKO/CREDIT SUISSE Parasolowy - sfiio. - W 2009 roku Spółka w wypłaciła akcjonariuszom dywidendę za 2008 rok w wysokości 105 mln zł brutto, w tym dla PKO BP SA w wysokości 78,75 mln zł. <i>* Źródło: Serwis analizy on-line, serwis Izby Zarządzających Funduszami i Aktywami</i>
Inteligo Financial Services SA	Świadczenie usług w zakresie rozwoju i utrzymania systemów informatycznych dla bankowości elektronicznej, głównie dla PKO BP SA, finansów i rynku usług e-commerce; obsługa logistyczna klientów korzystających z platformy Inteligo; pośrednictwo w sprzedaży produktów z wykorzystaniem interaktywnych kanałów dystrybucji	- Wartość kapitałów własnych Grupy Kapitałowej IFS SA (Inteligo Financial Services SA oraz jej spółka zależna Finanse - Agent Transferowy Sp. z o.o.) na koniec czerwca 2009 roku wyniosła 137 491 tys. zł. - Grupa Kapitałowa IFS SA I półrocze 2009 roku zamknęła zyskiem netto w kwocie 14 439 tys. zł (w I półroczu 2008 roku Spółka Inteligo Financial Services SA wypracowała zysk netto w wysokości 13 910 tys. zł). - Na koniec czerwca 2009 roku Inteligo Financial Services SA udostępniła systemy bankowości elektronicznej dla około 2,9 mln klientów PKO BP SA korzystających z usługi iPKO oraz obsługiwała ponad 614 tys. klientów w ramach oferty konta Inteligo. - Spółka Finanse - Agent Transferowy Sp. z o.o. - spółka zależna od Inteligo Financial Services SA - świadczy usługi agenta transferowego dla spółek z Grupy PKO BP SA: PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA oraz Powiatowe Towarzystwo Emerytalne BANKOWY SA.
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService SA	Przetwarzanie informacji o transakcjach płatniczych w punktach handlowo-usługowych, budowanie i zarządzanie siecią akceptacji kart płatniczych, rozwój i wdrażanie usług dodatkowych oferowanych w oparciu o terminale POS	- Wartość kapitałów własnych Spółki na dzień 30 czerwca 2009 roku wyniosła 73 139 tys. zł. - W I półroczu 2009 roku Spółka osiągnęła zysk netto w kwocie 14 918 tys. zł (w I półroczu 2008 roku zysk netto Spółki wyniósł 13 086 tys. zł). Wzrost zysku wynika ze zwiększenia sprzedaży, w tym w szczególności z tytułu wynajmu terminali, sprzedaży usługi prepaid oraz przetwarzania transakcji. - Liczba terminali eService na koniec czerwca 2009 roku wynosiła 51 261 sztuk, co oznacza spadek o 2,29% w stosunku do stanu na koniec 2008 roku. - Szacowany przez Spółkę udział w rynku akceptacji kart płatniczych pod względem posiadanych terminali wyniósł na koniec I półrocza 2009 roku 27,5% (dane na podstawie raportów NBP). - W I półroczu 2009 roku w terminalach eService wygenerowano transakcje o wartości 9,99 mld zł, co stanowiło wzrost wartości przetworzonych transakcji o 13,52% w stosunku do I półrocza 2008 roku. - Pod względem wartości wygenerowanych transakcji kartowych udział Spółki w rynku na 30 czerwca 2009 roku wynosił 27% (szacunki własne na podstawie raportów NBP). - Spółka w kwietniu 2009 roku otrzymała certyfikat ISO PE-EN ISO 9001:2001 poświadczający prowadzenie i stosowanie systemu zarządzania jakością w zakresie dokonywania zapłaty oraz innych usług świadczonych w oparciu o urządzenia do obsługi transakcji z użyciem kart płatniczych. - Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki podjęło decyzję o wypłacie PKO BP SA dywidendy za 2008 rok w wysokości 9,96 mln zł brutto.

4.2.2. Segment korporacyjny

4.2.2.1. Działalność PKO BP SA

Rynek kredytowy podmiotów gospodarczych w Polsce charakteryzował się stagnacją w I półroczu 2009 roku. W tym samym okresie PKO BP SA zwiększył aktywność sprzedażową, co pozwoliło na wzrost portfela kredytowego w segmencie korporacyjnym o 28% w stosunku do I półrocza 2008 roku.

W I półroczu 2009 roku PKO BP SA aktywnie finansował klientów, co przełożyło się na wzrost udziału PKO BP SA w rynku kredytów korporacyjnych oraz dynamiczny wzrost liczby obsługiwanych klientów.

Równolegle z akcją kredytową, nastąpił dynamiczny wzrost portfela depozytowego (o ok. 30% w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego), przy utrzymaniu ścisłej dyscypliny w zakresie oferowanego oprocentowania.

Wysoki wzrost pasywów jest skutkiem wdrożenia w 2008 roku nowego modelu obsługi klientów korporacyjnych w zakresie aktywnej sprzedaży depozytów negocjowanych.

Tabela 23. Kredyty brutto* i depozyty PKO BP SA (w mln zł)

Wyszczególnienie	Stan na: 30.06.2009	Stan na: 31.12.2008	Stan na: 30.06.2008	Zmiana od:	
				31.12.2008	30.06.2008
Kredyty korporacyjne brutto	26 445	25 268	20 716	4,7%	27,7%
Depozyty korporacyjne	20 123	17 923	15 463	12,3%	30,1%

*bez odsetek zapadłych i niezapadłych

źródło: dane zarządcze Banku

Tabela 24. Placówki PKO BP SA

Wyszczególnienie	Stan na 30.06.2009	Stan na 31.12.2008	Stan na 30.06.2008	Zmiana od:	
				31.12.2008	30.06.2008
Liczba placówek ogółem	1 237	1 228	1 219	9	18
- w Obszarze Rynku Korporacyjnego:	68	68	68	-	-
regionalne oddziały korporacyjne	13	13	13	-	-
centra korporacyjne	55	55	55	-	-

Działalność segmentu korporacyjnego w I półroczu br. obejmowała przede wszystkim:

- koncentrację na dużych i średnich polskich przedsiębiorstwach przy polityce marżowej Banku, zapewniającej rentowność działania,
- rozwój współpracy z sektorem publicznym przy zapewnieniu rentowności i dobrej jakości portfela,
- rozwój oferty produktów w zakresie produktów o niskiej kapitałochłonności,
- poprawę mechanizmów zabezpieczeń, pozwalających na strukturyzowanie zaangażowań o wyższych ratingach łącznych transakcji, w sytuacji obniżającej się kondycji finansowej przedsiębiorstw,
- aktywne działania w zakresie obsługi finansowej projektów współfinansowanych przez fundusze strukturalne Unii Europejskiej, szczególnie w zakresie kredytowania pomostowego.

Tabela 25. Działania i osiągnięcia PKO BP SA w segmencie korporacyjnym w I półroczu 2009 roku

Obszar działalności	Działanie
Działalność kredytowa	W I półroczu 2009 roku zorganizowano m.in.: - dwie umowy na udzielanie pożyczek do kwoty 350 mln zł ze spółką z branży górniczej, - kredytu obrotowego w wysokości 250 mln zł na rzecz podmiotu działającego w branży hutniczej, - udzielono gwarancji bankowej o łącznej wartości ok. 75 mln euro, na zlecenie podmiotu działającego w branży spożywczej (beneficjentem gwarancji jest agencja rządowa), - podwyższono kwotę finansowania obrotowego z 600 mln zł do 800 mln zł, udzielonego spółce z branży finansowej.
Działalność depozytowa	W I półroczu 2009 segment korporacyjny zwiększył portfel depozytowy o ponad 4 mld zł w stosunku do I półrocza 2008 roku

4.2.2.2. Działalność Grupy Kapitałowej PKO BP SA

Tabela 26. Działalność spółek Grupy Kapitałowej PKO BP SA w segmencie korporacyjnym

PODMIOT ZALEŻNY	PRZEDMIOT DZIAŁALNOŚCI	
Bankowy Fundusz Leasingowy SA	Usługi leasingu operacyjnego i finansowego w zakresie środków transportu, maszyn, urządzeń, nieruchomości oraz długoterminowy wynajem samochodów	1. Wartość kapitałów własnych Grupy Kapitałowej BFL SA (Bankowy Fundusz Leasingowy SA oraz jej spółki zależne) na koniec I półrocza 2009 roku w wysokości 91 578 tys. zł. 2. W I półroczu 2009 roku Grupa wypracowała zysk netto w kwocie 4 834 tys. zł (w I półroczu 2008 roku zysk netto Grupy Kapitałowej BFL SA wynosił 3 743 tys. zł). 3. W I półroczu 2009 roku Spółki z Grupy Kapitałowej BFL SA przekazały do użytku przedmioty leasingu o łącznej wartości 417,9 mln zł, tj. o 33,8% mniej niż w I półroczu 2008 roku. Spadek jest wynikiem ogólnej sytuacji na rynku, w tym niższego popytu inwestycyjnego oraz pogorszenia kondycji finansowej przedsiębiorców. 4. Pod względem wartości majątku oddanego w leasing GK BFL SA zajmowała na koniec czerwca 2009 roku 10 pozycję (na podstawie danych wstępnych opublikowanych w dzienniku Rzeczpospolita w dniu 10 lipca 2009 roku). 5. Łączna bilansowa wartość inwestycji leasingowych Grupy Kapitałowej BFL SA według stanu na 30 czerwca 2009 roku wynosiła 2 273 mln zł (na koniec 2008 roku wartość ta wynosiła 2 317 mln zł). 6. W I półroczu 2009 roku Bankowy Fundusz Leasingowy SA w ramach uruchamianych środków w wysokości 56,9 mln zł z kredytu otrzymanego z Europejskiego Banku Inwestycyjnego finansował rozwój małych i średnich przedsiębiorstw.

4.2.3. Segment inwestycyjny

I półrocze br. przyniosło poprawę sytuacji na rynkach finansowych. Wdrażane przez największe gospodarki świata programy pomocowe dla przedsiębiorstw i banków przyniosły stabilizację w krajach rozwiniętych, a podjęte przez instytucje międzynarodowe programy pomocy dla rynków wschodzących ograniczyły ich ryzyko niewypłacalności. Wzrostowi zainteresowania inwestorów sprzyjały publikowane dane makroekonomiczne, które wskazywały na stabilizowanie się gospodarki światowej.

Poprawa sytuacji na światowych rynkach finansowych pozytywnie oddziaływała na rynek krajowy. Początek marca przyniósł poprawę sytuacji na rynku walutowym i korektę trendu spadkowego głównych indeksów giełdowych.

Obawy o wzrost deficytu budżetowego i stabilność finansów publicznych a także wysokie odczyty inflacji spowodowały, że nie nastąpiła poprawa sytuacji na rynku skarbowych papierów wartościowych. W I półroczu br. rentowności instrumentów 10-letnich wzrosły do 6,30% na koniec czerwca z 5,40% na koniec 2008 roku, 5-letnie do 5,80% z 5,30% a 2-letnie do 5,45% z 5,35%. W okresie od stycznia do końca czerwca RPP czterokrotnie obniżyła stopy procentowe – z 5% do 3,5% dla stopy referencyjnej.

4.2.3.1. Działalność PKO BP SA

Tabela 27. Działania i osiągnięcia PKO BP SA w segmencie inwestycyjnym w I półroczu 2009 roku

Działalność skarbowa	sprzedaż produktów skarbowych	Strategia rozwoju i wyniki Sprzedaż produktów skarbowych klientom detalicznym oraz korporacyjnym odbywa się za pośrednictwem sieci doradców w oddziałach i dedykowanych <i>dealerów</i> korporacyjnych. W I półroczu br. większość przychodów ze sprzedaży produktów uzyskano z tradycyjnych produktów skarbowych, takich jak transakcje SPOT i FORWARD. Znacznie mniejszą popularnością cieszyły się produkty opcyjne, co było związane z sytuacją na rynku walutowym i wzrostem ryzyka kredytowego kontrahentów. Wartość obrotów w transakcjach SPOT i FORWARD wzrosła w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego odpowiednio o 30% i o 40%. Ryzyko PKO BP SA na bieżąco monitorował ekspozycję na ryzyko kredytowe klientów związane z instrumentami pochodnymi. Działania Banku koncentrowały się na wczesnym podejmowaniu środków zaradczych i ograniczeniu ryzyka po stronie Banku. W przypadku ujawnienia istotnych zagrożeń, PKO BP SA stosował indywidualne podejście do klienta. Transakcje skarbowe zawierane są z klientami na bazie umowy ramowej. Zarówno umowy jak i regulaminy produktów zawierają potwierdzenia dokonania przez klienta samodzielnej oceny ryzyk i korzyści związanych z poszczególnymi rodzajami transakcji. Warto podkreślić fakt, iż transakcje pochodne zawierane są pod deklarowane na moment transakcji realne ryzyko klienta.
	rynek międzybankowy	Zrealizowane wyniki Bank utrzymuje wysoki poziom obrotów na międzybankowym rynku stopy procentowej i rynku walutowym. Według danych na koniec maja br. udział Banku w segmencie transakcji FRA wzrósł odpowiednio o 9% w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku osiągając poziom 13%, udział zaś w segmencie transakcji SPOT i FORWARD wyniósł odpowiednio 7% i 3,6%. Bank pełni również funkcję <i>Dealera</i> Skarbowych Papierów Wartościowych. Ryzyko W celu zapewnienia bezpieczeństwa obrotów, Bank zawarł w I półroczu br. z podmiotami krajowymi i zagranicznymi 7 umów ramowych oraz 5 umów zabezpieczających. Bank aktywnie zarządzał ryzykiem płynności oraz ryzykami rynkowymi (w tym stopy procentowej oraz walutowym) koncentrując się na minimalizacji ekspozycji. Bank posiada inwestycyjny portfel papierów wartościowych, który jest finansowany z nadwyżek depozytowych. Przeważającą część portfela stanowią obligacje i bony Skarbu Państwa, nominowane w PLN. Polityka Banku w obszarze portfela inwestycyjnego koncentrowała się na uzyskaniu optymalnej struktury portfela biorąc pod uwagę dochodowość instrumentów i ekspozycję na ryzyko.
Działalność maklerska	Rynek akcji, obligacji, kontraktów terminowych, opcji indeksowanych.	Bank utrzymywał wysoki poziom obrotów na rynku akcji, obligacji, kontraktów terminowych, opcji indeksowanych. W I półroczu br. przy spadku obrotów na Giełdzie Papierów Wartościowych, Bank zwiększył swoją aktywność i udział w rynku. W porównaniu do I półrocza 2008 roku wartość obrotów na rynku akcji wzrosła o 10% a udział w rynku do 7%. Bardzo dobre rezultaty przyniosła działalność na rynku opcji i kontraktów. Łączna wartość obrotów na rynku opcji wzrosła o blisko 27%, zaś kontraktów wzrosła o 4%.
	Funkcja animatora	Bank rozwijał swoją działalność w zakresie pełnienia funkcji animatora rynku i emitenta. Bank zajmował 2 pozycję w rankingu w ramach animatora rynku z 40 umowami oraz 4 pozycję w rankingu w ramach animatora - emitenta z 25 umowami. Wartość obrotów na rynku akcji <i>NewConnect</i> wyniosła 33 mln zł, co dało PKO BP SA 4 pozycję, jednocześnie z największą liczbą animowanych spółek (29).
	Rynek pierwotny	W ramach transakcji zawieranych na rynku pierwotnym, Bank przeprowadził obsługę oferty publicznej z wykonaniem prawa poboru spółki EMC i obsługiwał zapisy na akcje trzech spółek w ramach programów motywacyjnych.

Obszar działalności	Działanie
Działalność powiernicza	Bank jest bezpośrednim uczestnikiem Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych oraz Rejestru Papierów Wartościowych (NBP), jest członkiem Rady Banków Depozytariuszy i Rady ds. Nieskarbowych Papierów Dłużnych przy Związku Banków Polskich. Bank prowadzi rachunki papierów wartościowych i obsługuje transakcje na rynkach krajowych i zagranicznych, a także świadczy usługi powiernicze i pełni funkcję depozytariusza dla funduszy emerytalnych i inwestycyjnych, jest aktywnym uczestnikiem prac związanych z tworzeniem regulacji i standardów rynkowych. Na koniec czerwca 2009 roku PKO BP SA prowadził blisko 4,6 tys. rachunków papierów wartościowych. Efektem działań akwizycyjnych był wzrost wartości aktywów powierniczych klientów Banku do ponad 22 mld zł, co oznacza wzrost o 26% w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku.
Finansowanie strukturalne	Bank posiada szeroką ofertę produktów przeznaczonych dla klientów instytucjonalnych. Jednym z jej elementów jest oferta kompleksowego wsparcia kredytowego dla dużych przedsiębiorstw inwestycyjnych, charakteryzująca się szerokim zakresem usług, elastycznością, różnorodnością rozwiązań i sposobów finansowania, a przede wszystkim indywidualnym podejściem do każdego projektu. W I półroczu br. PKO BP SA zorganizował konsorcja bankowe, w ramach których udzielono 6 kredytów o łącznej wartości 900 mln zł z 50% udziałem w finansowaniu projektów. Ponadto Bank podpisał 14 umów emisji obligacji komunalnych na kwotę 450 mln zł i 3 umowy emisji obligacji korporacyjnych o wartości na 835 mln zł.

4.2.3.2. Działalność Grupy Kapitałowej PKO BP SA

Tabela 28. Działalność spółek Grupy Kapitałowej PKO BP SA w segmencie inwestycyjnym

PODMIOT ZALEŻNY	PRZEDMIOT DZIAŁALNOŚCI	DZIAŁALNOŚĆ POZOSTAŁYCH SPÓŁEK GRUPY KAPITAŁOWEJ PKO BP SA
Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA	Do 2008 roku działalność w obszarze <i>venture capital</i> , obecnie świadczenie usług na rzecz innych podmiotów z Grupy, m.in. w zakresie obsługi kadrowo-płacowej i prowadzenia ksiąg rachunkowych	1. Wartość kapitałów własnych Grupy Kapitałowej BTK SA (Bankowe Towarzystwo o Kapitałach e SA oraz jej spółka zależna Bankowy Faktoring SA) na koniec czerwca 2009 roku wyniosła 12 283 tys. zł. 2. Grupa Kapitałowa BTK SA I półrocze 2009 roku zamknęła stratą netto w wysokości 1 974 tys. zł (w analogicznym okresie 2008 roku spółka Bankowe Towarzystwo o Kapitałach e SA wykazała stratę netto w wysokości 293 tys. zł). Strata wynikała z ponoszenia przez Grupę kosztów związanych z rozpoczęciem nowej działalności zarówno przez Bankowe Towarzystwo o Kapitałach e SA jak i Bankowy Faktoring SA. 3. W I połowie 2009 roku Bankowe Towarzystwo o Kapitałach e SA prowadziło prace związane z uruchomieniem działalności operacyjnej w obszarze faktoringu poprzez powołaną w tym celu spółkę zależną Bankowy Faktoring SA. 4. W dniu 23 czerwca 2009 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy spółki Bankowy Faktoring SA podjęło decyzję o podwyższeniu kapitału zakładowego Spółki o 2,5 mln zł. Akcje w podwyższonym kapitale objął BTK SA.
PKO Finance AB	Przedmiotem działania Spółki jest pozyskiwanie środków finansowych dla PKO BP SA z emisji euroobligacji	1. Wartość kapitałów własnych PKO Finance AB na dzień 30 czerwca 2009 roku wyniosła 257 tys. zł (624 tys. SEK). 2. Na koniec czerwca 2009 roku Spółka wykazała stratę netto w wysokości 49 tys. zł (118 tys. SEK). 3. Spółka do 30 czerwca 2009 roku nie rozpoczęła statutowej działalności. Wartość kapitałów własnych Spółki została przeliczona wg kursu 0,4121 PLN/SEK będącego średnim kursem NBP z 30.06.2009 roku, a wynik Spółki wg kursu 0,4157 PLN /SEK stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ogłaszanych przez NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca I półrocza 2009 roku.

4.2.4. Pozostałe obszary działalności

Tabela 29. Działalność spółek Grupy Kapitałowej PKO BP SA w pozostałych obszarach działalności

PODMIOT ZALEŻNY	PRZEDMIOT DZIAŁALNOŚCI	DZIAŁALNOŚĆ POZOSTAŁYCH SPÓŁEK GRUPY KAPITAŁOWEJ PKO BP SA
Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o.	Spółka zarządza budynkiem „Centrum Finansowe Puławska” przy ul. Puławskiej 15 w Warszawie	1. Wartość kapitałów własnych Spółki na koniec czerwca 2009 roku wyniosła 204 876 tys. zł. 2. W I półroczu 2009 roku Spółka osiągnęła zysk netto w wysokości 6 496 tys. zł (w analogicznym okresie 2008 roku Spółka wypracowała zysk netto w wysokości 4 262 tys. zł). 3. Poziom wynajęcia powierzchni biurowych i handlowych w budynku CFP podlegał niewielkim zmianom i wynosił na koniec czerwca 2009 roku 99,9% (100% na koniec 2008 roku). 4. Według stanu na 30 czerwca 2009 roku 89,5% powierzchni biurowych i handlowych w budynku CFP było wynajmowane podmiotom wchodzącym w skład Grupy Kapitałowej PKO BP SA. 5. W 2009 roku Spółka wypłaciła PKO BP SA dywidendę za 2008 rok w wysokości 7,4 mln zł brutto.

5. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE

5.1. Organizacja i kierunki rozwoju Grupy Kapitałowej PKO BP SA

W skład Grupy Kapitałowej PKO BP SA na dzień 30 czerwca 2009 roku wchodzi Bank jako jednostka dominująca oraz 22 spółki zależne bezpośrednio lub pośrednio.

W sprawozdaniu skonsolidowanym ujęto Bank – jednostkę dominującą Grupy Kapitałowej PKO BP SA oraz jej spółki zależne w rozumieniu przepisów MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe”.

Tabela 30. Jednostki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej PKO BP SA

Lp.	Nazwa jednostki	Wartość zaangażowania w cenie nabycia	Udział w kapitale zakładowym	Metoda konsolidacji
		(tys. zł)	(%)	
Podmiot dominujący				
1	Pow.szechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna			
Podmioty zależne bezpośrednio				
2	KREDOBANK SA	786 746	99,4948	pełna
3	Pow.szechnie Tow.arzystwo Emerytalne BANKOWY SA	205 786	100	pełna
4	Centrum Finansowe Puław.ska Sp. z o.o.	128 288	100	pełna
5	PKO Inwestycje Sp. z o.o.*	117 813	100	pełna
6	Bankow.y Fundusz Leasingow.y SA	70 000	100	pełna
7	PKO Tow.arzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	69 055	75	pełna
8	Inteligo Financial Services SA	59 602	100	pełna
9	Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService SA	55 500	100	pełna
10	Fort Mokotów Inwestycje Sp. z o.o.	43 546	99,9885	pełna
11	Bankow.e Tow.arzystwo Kapitałow.e SA	18 566	100	pełna
12	PKO Finance AB	172	100	pełna
Podmioty zależne od PKO Inwestycje Sp. z o.o.				
13	Wilanów Investments Sp. z o.o.* ¹	82 980	99,975	pełna
14	POMERANKA Sp. z o.o. * ¹	19 000	99,9975	pełna
15	PKO Inwestycje - Międzyzdroje Sp. z o.o.*	7 575	100	pełna
16	Baltic Dom 2 Sp. z o.o. *	6 899	56	pełna
17	WISŁOK Inwestycje Sp. z o.o.*	3 600	80	pełna
18	Fort Mokotów Sp. z o.o. *	2 040	51	pełna
19	UKRPOLINWESTYCJE Sp. z o.o.	519	55	pełna
Podmiot zależny od Bankowego Towarzystwa Kapitałowego SA				
20	Bankow.y Faktoring SA ¹	3 329	99,9667	pełna
Podmiot zależny od Inteligo Financial Services SA				
21	Finanse - Agent Transferow.y Sp. z o.o. ²	7 600	80,3287	pełna
Podmioty zależne od Bankowego Funduszu Leasingowego SA				
22	Bankow.y Leasing Sp. z o.o. ¹	16 309	99,9969	pełna
23	BFL Nieruchomości Sp. z o.o. ¹	1 109	99,9545	pełna

* w pozycji wykazane są oprócz wartości akcji i udziałów w cenie nabycia również dokonane dopłaty celowe

1 - PKO BP SA posiada 1 udział /akcję w przedmiotowej Spółce

2 - pozostałe udziały spółki Finanse - Agent Transferowy Sp. z o.o. posiada Powszechne Towarzystwo Emerytalne BANKOWY SA (19,6702%) oraz PKO BP SA (1 udział)

Tabela 31. Pozostałe jednostki podporządkowane ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym

Tabela 62: Wykaz jednostek podporządkowanych i w stosunku do których sprawozdania finansowe				
Lp.	Nazwa jednostki	Wartość zaangażowania w cenę nabycia	Udział w kapitale zakładowym	Metoda konsolidacji
		(tys. zł)	(%)	
Podmioty współzależne				
1	CENTRUM HAFNERA Sp. z o.o.	44 371	49,43	praw własności
2	Centrum Obsługi Biznesu Sp. z o.o.	17 498	41,44	praw własności
Podmioty zależne CENTRUM HAFNERA Sp. z o.o.				
3	Sopot Zdrój Sp. z o.o.*	58 923	100	praw własności
4	Promenada Sopotka Sp. z o.o.	10 058	100	praw własności
5	Centrum Majkowskiego Sp. z o.o.	6 609	100	praw własności
6	Kamienica Morska Sp. z o.o.	976	100	praw własności
Podmioty stowarzyszone				
7	Bank Poczty SA	146 500	25,0001	praw własności
8	Ekogips SA – w upadłości	5 400	60,26	praw własności
9	Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	1 500	33,33	praw własności
10	Agencja Inwestycyjna CORP SA	29	22,31	praw własności

* w pozycji wykazane są oprócz wartości akcji i udziałów w cenę nabycia również dokonane dopłaty celowe

W okresie I półrocza 2009 roku PKO BP SA oraz poszczególne spółki Grupy Kapitałowej PKO BP SA nie nabywały akcji własnych.

5.2. Opis zmian w organizacji jednostek podporządkowanych

W I półroczu 2009 roku miały miejsce następujące zdarzenia wpływające na strukturę Grupy Kapitałowej PKO BP SA:

1. utworzenie spółki Bankowy Faktoring SA

W dniu 6 stycznia 2009 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym została zarejestrowana spółka Bankowy Faktoring SA. Kapitał zakładowy Spółki wynosił 1 mln zł i dzielił się na 1 000 akcji imiennych o wartości nominalnej 1 000 zł każda. Wszystkie akcje w kapitale Spółki zostały objęte przez Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA – spółkę zależną od PKO BP SA, za cenę 1 330 tys. zł. Przedmiotem działalności Spółki jest prowadzenie działalności faktoringowej.

2. nabycie przez PKO BP SA 1 udziału albo 1 akcji w wybranych spółkach zależnych pośrednio

W I kwartale 2009 roku PKO BP SA, w celu zwiększenia nadzoru nad działalnością podmiotów zależnych pośrednio, nabył 1 udział (1 akcję) w spółce: Wilanów Investments Sp. z o.o., POMERANKA Sp. z o.o., Bankowy Leasing Sp. z o.o., BFL Nieruchomości Sp. z o.o., Finanse - Agent Transferowy Sp. z o.o. oraz Bankowy Faktoring SA.

3. objęcie udziałów w spółce Fort Mokotów Inwestycje Sp. z o.o.

W dniu 7 kwietnia 2009 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym została zarejestrowana spółka Fort Mokotów Inwestycje Sp. z o.o. Kapitał zakładowy Spółki wynosi 43 551 tys. zł i dzieli się na 43 551 udziałów o wartości nominalnej 1 000 zł każdy.

Udziały w Spółce o wartości nominalnej 43 546 tys. zł (stanowiące 99,9885% kapitału zakładowego Spółki i uprawniające do 99,9885% głosów na zgromadzeniu wspólników) objął PKO BP SA pokrywając je aportem w postaci prawa użytkowania wieczystego gruntu przy ul. Raławickiej w Warszawie. Drugim udziałowcem Spółki jest PKO Inwestycje Sp. z o.o. – spółka zależna od PKO BP SA.

4. objęcie akcji w podwyższonym kapitale spółki Bankowy Faktoring SA

W dniu 2 czerwca 2009 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki Bankowy Faktoring SA o łączną kwotę 2 mln zł. Według stanu na 30 czerwca 2009 roku kapitał zakładowy Spółki wynosi 3 mln zł i dzieli się na 3 000 akcji imiennych o wartości nominalnej 1 000 zł każda. Wszystkie akcje w podwyższonym kapitale zostały objęte przez spółkę Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA – spółkę zależną od PKO BP SA - za cenę równą wartości nominalnej obejmowanych akcji.

Po zarejestrowaniu ww. emisji spółka Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA posiada łącznie akcje stanowiące 99,9667% kapitału zakładowego Spółki i uprawniające do 99,9667% głosów na walnym zgromadzeniu Spółki.

5. objęcie akcji w podwyższonym kapitale spółki Kredobank SA

W dniu 10 czerwca 2009 roku PKO BP SA objął 102 384 202 391 akcji w podwyższonym kapitale zakładowym Kredobank SA o łącznej wartości nominalnej 1 023,8 mln UAH. Cena za nabywane akcje, łącznie z kosztami dodatkowymi, wyniosła 430 644 768,47 zł. W wyniku objęcia ww. akcji udział PKO BP SA w kapitale zakładowym Kredobank SA oraz udział w głosach na walnym zgromadzeniu Spółki zwiększył się z 98,5619% do 99,4948%.

6. objęcie udziałów w podwyższonym kapitale spółki Bankowy Leasing Sp. z o.o.

W dniu 10 czerwca 2009 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki Bankowy Leasing Sp. z o.o. o łączną kwotę 15 mln zł. Według stanu na 30 czerwca 2009 roku kapitał zakładowy Spółki wynosi 16,3 mln zł i dzieli się na 32 600 udziałów o wartości nominalnej 500 zł każdy. Wszystkie udziały w podwyższonym kapitale zostały objęte przez Bankowy Fundusz Leasingowy SA - spółkę zależną od PKO BP SA - za cenę równą wartości nominalnej obejmowanych udziałów.

Po zarejestrowaniu ww. emisji BFL SA posiada łącznie udziały stanowiące 99,9969% kapitału zakładowego Spółki i uprawniające do 99,9969% głosów na zgromadzeniu udziałowców.

7. przekwalifikowanie spółki Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynicka SA do aktywów przeznaczonych do sprzedaży

W styczniu 2009 roku PKO BP SA, biorąc pod uwagę stan prac związanych ze sprzedażą akcji spółki Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynicka SA, dokonał przekwalifikowania wszystkich posiadanych akcji ww. Spółki do aktywów przeznaczonych do sprzedaży (zgodnie z MSSF 5).

Dotychczas Spółka była podmiotem stowarzyszonym PKO BP SA i była wykazywana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności.

8. dokonanie dopłat do spółek z Grupy Kapitałowej PKO Inwestycje Sp. z o.o.

W I półroczu 2009 roku PKO Inwestycje Sp. z o.o. - spółka zależna od PKO BP SA - wniosła następujące dopłaty do swoich spółek zależnych:

- w dniu 14 stycznia 2009 roku wniosła dopłatę do spółki WISŁOK Inwestycje Sp. z o.o. w wysokości 800 tys. zł,
- w dniu 24 kwietnia 2009 roku wniosła dopłatę do spółki Baltic Dom 2 Sp. z o.o. w wysokości 280 tys. zł.

5.3. Transakcje z jednostkami powiązanymi

W I półroczu 2009 roku PKO BP SA świadczył na rzecz jednostek powiązanych (podporządkowanych) usługi w zakresie: prowadzenia rachunków bankowych, przyjmowania lokat, udzielania kredytów i pożyczek, emisji dłużnych papierów wartościowych, udzielania gwarancji i bieżących operacji wymiany.

Zestawienie znaczących transakcji PKO BP SA z jednostkami podporządkowanymi, w tym zadłużenie kredytowe tych jednostek wobec Banku według stanu na 30 czerwca 2009 roku, zostało przedstawione w sprawozdaniu finansowym PKO BP SA za I półrocze 2009 roku.

6. ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

Działalność bankowa jest narażona na wiele rodzajów ryzyka, między innymi takich jak ryzyko kredytowe, rynkowe, operacyjne oraz biznesowe. Kontrolowanie wpływu tych rodzajów ryzyka na funkcjonowanie Grupy Kapitałowej PKO BP SA należy do najważniejszych celów zarządzania Bankiem oraz Grupą Kapitałową, a poziom ryzyka stanowi ważny składnik procesu planistycznego.

Zarządzanie ryzykiem w PKO BP SA opiera się na następujących zasadach:

- zachowana jest pełna niezależność organizacyjna pionów ryzyka i windykacji od działalności biznesowej,
- zarządzanie ryzykiem jest zintegrowane z systemami planistycznymi i kontrolingowymi,
- obszar ryzyka i windykacji wspiera na bieżąco realizację celów biznesowych przy zachowaniu akceptowalnego poziomu ryzyka,
- poziom ryzyka jest na bieżąco kontrolowany,
- model zarządzania ryzykiem jest na bieżąco dostosowywany do nowych czynników i źródeł ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem jest nadzorowany przez Radę Nadzorczą Banku, która regularnie otrzymuje informacje o profilu ryzyka w Banku oraz najważniejszych działaniach podejmowanych w zakresie zarządzania ryzykiem.

Zarząd PKO BP SA odpowiada za strategię zarządzania ryzykiem, w tym za nadzorowanie i monitorowanie działań podejmowanych przez Bank w zakresie zarządzania ryzykiem. Zarząd PKO BP SA akceptuje najważniejsze decyzje mające wpływ na profil ryzyka Banku oraz regulacje wewnętrzne określające system zarządzania ryzykiem. Zarządzanie ryzykiem – w zakresie przyznanych kompetencji – prowadzą komórki organizacyjne Centrali Banku zgrupowane w ramach Pionu Ryzyka Bankowego, Pionu Restrukturyzacji i Windykacji oraz Departament Oceny Ryzyka Kredytowego.

Bank sprawuje nadzór nad funkcjonowaniem poszczególnych spółek zależnych Grupy Kapitałowej PKO BP SA. W ramach tego nadzoru Bank określa i akceptuje strategię rozwoju spółek, również w zakresie poziomu ryzyka, nadzoruje systemy zarządzania ryzykiem w spółkach oraz wspiera ich rozwój, jak również uwzględnia poziom ryzyka działalności poszczególnych spółek w ramach systemu monitorowania i raportowania ryzyka na poziomie Grupy Kapitałowej.

Począwszy od drugiej połowy 2008 roku w celu przeciwdziałania negatywnemu wpływowi skutków kryzysu finansowego na sytuację finansową Grupy Kapitałowej, PKO BP SA dokonał korekt polityki zarządzania ryzykiem. W konsekwencji tego w I połowie 2009 roku PKO BP SA:

- kontynuował działania mające na celu pozyskanie nowych depozytów od swoich klientów,
- uwzględnił w stosowanych metodach pomiaru ryzyka bankowego uwarunkowania wynikające z kryzysu finansowego (m.in. w zakresie scenariuszy *stress-testowych*),
- rozszerzył zakres i zwiększył częstotliwość raportów zarządczych na temat ryzyka przekazywanych Zarządowi Banku.

Dodatkowo, w celu umożliwienia bieżącej reakcji na dynamicznie zmieniającą się sytuację na rynkach finansowych, w Banku funkcjonuje zespół do spraw kryzysowych, który cyklicznie przekazuje informacje Zarządowi PKO BP SA.

6.1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest rozumiane jako ryzyko poniesienia strat w wyniku niewywiązania się kontrahenta z zobowiązań wobec banku lub jako ryzyko spadku wartości ekonomicznej wierzytelności banku w wyniku pogorszenia się zdolności kontrahenta do obsługi zobowiązań.

Zasady i narzędzia zarządzania ryzykiem kredytowym

PKO BP SA oraz podmioty zależne Grupy Kapitałowej PKO BP SA kierują się następującymi zasadami zarządzania ryzykiem kredytowym:

- transakcja kredytowa wymaga wszechstronnej oceny ryzyka kredytowego, której wyrazem jest *rating* wewnętrzny lub ocena *scoringowa*,
- pomiar ryzyka kredytowego potencjalnych oraz zawartych transakcji kredytowych dokonywany jest cyklicznie z uwzględnieniem zmieniających się warunków zewnętrznych oraz zmian sytuacji finansowej kredytobiorców,
- ocena ryzyka kredytowego ekspozycji istotnych ze względu na poziom ryzyka lub jej wartość jest poddawana dodatkowej weryfikacji przez służby oceny ryzyka kredytowego, niezależne od służb biznesowych,

- oferowane klientowi warunki transakcji kredytowej zależą od oceny poziomu ryzyka kredytowego generowanego przez tę transakcję,
- decyzje kredytowe mogą być podejmowane jedynie przez osoby do tego uprawnione, w granicach ustalonych limitów kompetencji,
- ryzyko kredytowe jest dywersyfikowane pod względem obszarów geograficznych, sektorów gospodarki, produktów oraz klientów,
- oczekiwany poziom ryzyka kredytowego jest zabezpieczany poprzez marże kredytowe pobierane od klientów oraz odpisy (rezerwy) z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych.

Realizację wyżej wymienionych zasad zapewnia stosowanie przez Bank zaawansowanych metod zarządzania ryzykiem kredytowym, zarówno na poziomie pojedynczych ekspozycji kredytowych, jak i na poziomie całego portfela kredytowego Banku. Metody te są weryfikowane i rozwijane w kierunku zgodności z wymaganiami metod *ratingów* wewnętrznych (IRB).

W I półroczu 2009 roku w Banku został wdrożony nowy system limitów branżowych opartych na *ratingach* branżowych z uwzględnieniem perspektyw krótko – i długoterminowych.

Ponadto, w tym okresie Bank rozwijał System Wczesnego Ostrzegania (SWO), związany z wczesnym identyfikowaniem potencjalnych zagrożeń zwiększenia ryzyka kredytowego lub ryzyka związanego z utratą wartości zabezpieczenia, występujących w finansowaniu klientów korporacyjnych, małych i średnich przedsiębiorstw, klientów instytucjonalnych rynku mieszkaniowego i podejmowaniem działań zapobiegających materializacji ryzyka lub zmniejszających straty kredytowe.

Ryzyko koncentracji

Grupa Kapitałowa PKO BP SA definiuje ryzyko koncentracji kredytowej jako ryzyko wynikające z istotnego zaangażowania wobec pojedynczych podmiotów lub grup podmiotów, których zdolność spłaty zadłużenia zależna jest od wspólnego czynnika ryzyka. Grupa Kapitałowa PKO BP SA analizuje ryzyko koncentracji wobec największych podmiotów, największych grup kapitałowych, branż, regionów geograficznych oraz walut.

W I półroczu 2009 roku portfel kredytowy Grupy Kapitałowej PKO BP SA charakteryzował się wysoką dywersyfikacją pod względem podmiotowym, branżowym, geograficznym i walutowym, co przełożyło się na niski poziom ryzyka koncentracji.

Utrata wartości ekspozycji kredytowych

Grupa Kapitałowa PKO BP SA dokonuje okresowego przeglądu ekspozycji kredytowych w celu zidentyfikowania ekspozycji kredytowych zagrożonych utratą wartości, pomiaru utraty wartości ekspozycji kredytowych oraz utworzenia odpisów lub rezerw. Na proces ustalania odpisów i rezerw składają się następujące etapy:

- rozpoznanie przesłanek utraty wartości i zdarzeń istotnych z punktu widzenia rozpoznania tych przesłanek,
- rejestrowanie w systemach informatycznych zdarzeń istotnych z punktu widzenia rozpoznania przesłanek utraty wartości ekspozycji kredytowych,
- ustalenie metody pomiaru utraty wartości,
- dokonanie pomiaru utraty wartości i ustalenie odpisu lub rezerwy,
- weryfikacja i agregacja wyników pomiaru utraty wartości,
- ewidencja wyników pomiaru utraty wartości.

Tabela 32. Kredyty i pożyczki udzielone klientom Grupy Kapitałowej PKO BP SA (łącznie z należnościami z tytułu leasingu finansowego)

	30.06.2009	31.12.2008
Kredyty i pożyczki brutto	111 256	104 026
metoda zindywidualizowana	6 140	2 310
metoda portfelowa	2 936	2 253
metoda grupowa (IBNR)	102 180	99 463
Odpisy	(3 457)	(2 918)
metoda zindywidualizowana	(1 207)	(766)
metoda portfelowa	(1 683)	(1 426)
metoda grupowa (IBNR)	(567)	(726)
Kredyty i pożyczki netto (brutto-odpisy)	107 799	101 108

Powyższa tabela prezentuje strukturę portfela kredytowego oraz utworzonych odpisów z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych Grupy Kapitałowej. W I połowie 2009 roku wartość kredytów brutto

udzielonych przez Grupę Kapitałową ocenianych metodą zindywidualizowaną wzrosła o 3,8 mld zł, zaś portfelową o 0,7 mld zł.

W pierwszej połowie 2009 roku wzrost portfela kredytów, dla których stwierdzono przesłanki utraty wartości (metoda zindywidualizowana i portfelowa) był wyższy niż dynamika wzrostu całego portfela kredytowego, w wyniku czego udział tych kredytów w portfelu wzrósł z 4,4% na koniec 2008 roku do 8,2% na koniec I połowy 2009 roku.

Polityka zabezpieczeń

Prowadzona przez Bank i spółki zależne Grupy Kapitałowej PKO BP SA polityka zabezpieczeń ma na celu należyte zabezpieczenie interesu Grupy Kapitałowej PKO BP SA, w tym przede wszystkim ustanowienie zabezpieczenia dającego możliwie najwyższy poziom odzysku z wierzytelności w przypadku konieczności prowadzenia działań windykacyjnych. Polityka w zakresie prawnych zabezpieczeń określona została w przepisach wewnętrznych spółek zależnych Grupy Kapitałowej PKO BP SA. Ustanawianie określonych typów zabezpieczeń uzależnione jest od produktu oraz typu klienta.

Jakość portfela kredytowego

Wskaźnik kredytów zagrożonych w Banku według stanu na dzień 30 czerwca 2009 roku wyniósł 6,8% (obliczony jako: wartość kredytów i pożyczek udzielonych klientom, wobec których stwierdzono przesłanki utraty wartości metodą zindywidualizowaną i portfelową w stosunku do wartości brutto kredytów i pożyczek udzielonych klientom ogółem – por. nota 17 sprawozdania finansowego). W związku ze zmianą metodologii wyliczania odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych, dokonano oszacowania wartości tego wskaźnika w warunkach porównywalnych – według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku wskaźnik ten wyniósłby 4,4%, a według stanu na dzień 30 czerwca 2008 roku wyniósłby 4,5%. Wskaźnik kredytów ze stwierdzoną utratą wartości w Banku wyniósł na dzień 30 czerwca 2009 roku 6,1% (obliczony jako wartość kredytów i pożyczek udzielonych klientom z rozpoznaną utratą wartości w stosunku do wartości kredytów i pożyczek brutto – por. nota 31 sprawozdania finansowego) w porównaniu do 3,1% według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku. Wzrost wskaźnika wynika z faktu, że począwszy od 2009 roku Bank dokonał zmian w metodologii ustalania odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych oraz rozszerzył zakres przesłanek wskazujących na utratę wartości – ekspozycje wobec kredytobiorców, dla których nastąpiło w okresie kredytowania pogorszenie się sytuacji ekonomiczno-finansowej (wyrażające się wyznaczeniem ratingu klienta „G”), ekspozycje, w przypadku których zawarto umowy restrukturyzacyjne bądź obserwowano opóźnienie od 3 do 6 miesięcy dla osób fizycznych aktualnie są traktowane jako należności z indywidualną utratą wartości i objęte są metodą indywidualną lub portfelową. W konsekwencji, na dzień 30 czerwca 2009 roku, należności te zwiększyły wartość kredytów i pożyczek z rozpoznaną utratą wartości o 2 817 835 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2008 roku, należności te były prezentowane w pozycji „Należności bez rozpoznanej utraty wartości”.

Ryzyko kredytowe instytucji finansowych

W I półroczu 2009 roku sytuacja w sektorze instytucji finansowych ustabilizowała się. Bank dokonywał na bieżąco oceny kondycji finansowej instytucji finansowych, czego wynikiem była zmiana wysokości przyznanych limitów kredytowych i rozliczeniowych uwzględniająca sytuację finansową kontrahentów oraz zapotrzebowanie zgłaszane przez departamenty biznesowe. Dodatkowo, w Banku ograniczano poziom ryzyka kredytowego instytucji finansowych m.in. poprzez utrzymywanie krótkich okresów zaangażowania dla transakcji lokacyjnych oraz zwiększenie liczby podpisanych umów *Credit Support Annex*.

PKO BP SA współpracuje na rynku hurtowym z instytucjami finansowymi, których siedziby znajdują się na terytorium prawie 50 krajów. Bank, w ramach wyznaczonych limitów, może zawierać transakcje z prawie 200 kontrahentami, w tym z: bankami krajowymi i zagranicznymi, zakładami ubezpieczeń, funduszami emerytalnymi i inwestycyjnymi. Zakres zawieranych transakcji obejmuje transakcje lokacyjno-depozytowe, transakcje na papierach wartościowych, wymiany walutowej, transakcje pochodne oraz takie jak np. potwierdzanie akredytyw i dyskonto należności z tytułu akredytyw dokumentowych otwartych przez inne banki.

Bank na bieżąco monitoruje sytuację finansową kontrahentów oraz ustala adekwatne do wysokości ponoszonego ryzyka limity na ekspozycję przedrozliczeniową i rozliczeniową pojedynczych kontrahentów. Integralnym narzędziem zarządzania ryzykiem kredytowym instytucji finansowych są umowy ramowe podpisywane z kontrahentami na bazie standardów *International Swaps and Derivatives Association (ISDA)* oraz Związku Banków Polskich (ZBP).

6.2. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe jest rozumiane jako ryzyko poniesienia straty na skutek niekorzystnych zmian parametrów rynkowych takich jak stopa procentowa i kurs walutowy lub zmienności tych parametrów oraz ryzyko utraty płynności.

Ryzyko stopy procentowej

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest identyfikacja obszarów ryzyka stopy procentowej oraz kształtowanie struktury aktywów i pasywów oraz zobowiązań pozabilansowych w sposób pozwalający na maksymalizację wartości aktywów netto oraz wyniku odsetkowego w ramach przyjętego profilu ryzyka stopy procentowej.

W procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej Bank w szczególności wykorzystuje miary wartości zagrożonej (VaR), testy warunków skrajnych oraz miary wrażliwości dochodu odsetkowego.

Ekspozycja Grupy Kapitałowej PKO BP SA na ryzyko stopy procentowej na koniec I półrocza 2009 roku oraz na koniec 2008 roku składała się głównie z ekspozycji Banku. Ekspozycja Grupy Kapitałowej na ryzyko stopy procentowej kształtowała się w ramach przyjętych limitów.

Tabela 33. VaR Banku oraz analiza stress testowa narażenia Grupy Kapitałowej Banku na ryzyko stopy procentowej (tys. zł)

	30.06.2009	31.12.2008
10-dniowy VaR przy poziomie ufności 99%*	28 153	72 337
Równoległe przesunięcie krzywych stóp procentowych o 200 p.b.	328 117	266 216**

* biorąc pod uwagę charakter prowadzonej działalności pozostałych Spółek Grupy Kapitałowej generujących istotne ryzyko stopy procentowej oraz specyfikę rynku, na którym działają, Grupa Kapitałowa nie wyznacza skonsolidowanej miary wrażliwości VaR. Spółki te wykorzystują własne miary ryzyka do zarządzania ryzykiem stopy procentowej. Miarę VaR 10-dniowy dla stopy procentowej dla głównych walut stosuje Kredobank SA, której wartość na dzień 30 czerwca 2009 roku wyniosła 49 690 tys. zł, a na dzień 31 grudnia 2008 roku 17 788 tys. zł.

** dane sprowadzone do porównywalności.

Na dzień 30 czerwca 2009 roku wartość zagrożona na stopie procentowej PKO BP SA w horyzoncie 10-dniowym (VaR 10-dniowy) stanowiła ok. 0,23% funduszy własnych Banku, natomiast na dzień 31 grudnia 2008 roku ok. 0,60% funduszy własnych PKO BP SA⁵. Ryzyko stopy procentowej zdeterminowane było głównie ryzykiem niedopasowania terminów przeszacowań aktywów i zobowiązań oraz ryzykiem bazowym.

Ryzyko walutowe

Celem zarządzania ryzykiem walutowym jest identyfikacja obszarów ryzyka walutowego i podejmowanie działań mających na celu ograniczenie ryzyka walutowego do akceptowanych rozmiarów.

Do pomiaru ryzyka walutowego stosowany jest w Banku model wartości zagrożonej (VaR) oraz testy warunków skrajnych.

Tabela 34. VaR Banku oraz analiza stress testowa aktywów finansowych Grupy Kapitałowej Banku narażonych na ryzyko walutowe, łącznie dla wszystkich walut (tys. zł)

	30.06.2009	31.12.2008
10-dniowy VaR przy poziomie ufności 99%*	28 467***	11 297**
Zmiana kursów WAL/PLN o 15%	67 526***	13 222

* biorąc pod uwagę charakter prowadzonej działalności pozostałych Spółek Grupy Kapitałowej generujących istotne ryzyko walutowe oraz specyfikę rynku, na którym działają, Grupa Kapitałowa nie wyznacza skonsolidowanej miary wrażliwości VaR. Spółki te wykorzystują własne miary ryzyka do zarządzania ryzykiem walutowym. Miarę VaR 10-dniowy stosuje Kredobank SA, której wartość na dzień 30 czerwca 2009 roku wyniosła 3 012 tys. zł, a na dzień 31 grudnia 2008 roku 809 tys. zł.

** wartość VaR na dzień 31 grudnia 2008 roku wynikała głównie z pozycji w USD, która z kolei była wynikiem objęcia przez Bank akcji Kredobank SA, których rejestracja nastąpiła w dniu 31 grudnia 2008 roku.

*** wysoka wartość stress-testu oraz VaR 10-dniowy dla Banku wynika z wysokiej długiej pozycji walutowej w CHF (363 mln zł) powstałej wskutek uwzględnienia korekty dotyczącej zmiany krzywych używanych do wyceny transakcji CIRS.

W I połowie 2009 roku ryzyko kursu walutowego kształtowało się na niskim poziomie.

Ryzyko płynności

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest kształtowanie struktury aktywów i pasywów oraz zobowiązań pozabilansowych zapewniającej stałą płynność z uwzględnieniem charakteru prowadzonej działalności oraz potrzeb mogących pojawić się w wyniku zmian otoczenia rynkowego.

⁵ Wielkość funduszy własnych wyliczana zgodnie z przepisami dotyczącymi wyliczania współczynnika wypłacalności.

Podstawą polityki PKO BP SA w zakresie płynności jest utrzymywanie portfela płynnych papierów wartościowych oraz akumulacja stabilnej bazy depozytowej. W polityce zarządzania ryzykiem płynności wykorzystuje się również instrumenty rynku pieniężnego, w tym operacje otwartego rynku NBP.

Dla zapewnienia właściwego poziomu płynności w Banku oraz pozostałych spółkach Grupy Kapitałowej PKO BP SA, przyjęte zostały limity i wartości progowe na ryzyko płynności. Limity i wartości progowe zostały przyjęte zarówno na miary płynności krótkoterminowej, jak i na miary płynności średnio i długoterminowej.

Tabela 35. Rezerwa płynności Banku na koniec I półrocza 2009 roku oraz na koniec roku 2008 (mln zł)

	30.06.2009	31.12.2008
Rezerwa płynności do 1 miesiąca*	8 703	6 666

* rezerwa płynności jest to różnica między najbardziej płynnymi aktywami a oczekiwanymi i potencjalnymi zobowiązaniami, które stają się wymagalne w danym horyzoncie czasowym. Ze względu na różnice w metodologii pomiaru ryzyka płynności w poszczególnych spółkach Grupy Kapitałowej Bank nie wyznacza rezerwy płynności w ujęciu skonsolidowanym.

Na dzień 30 czerwca 2009 roku (podobnie jak 31 grudnia 2008 roku) poziom osadu depozytów podmiotów niefinansowych stanowił ok. 94% wszystkich depozytów zdeponowanych w PKO BP SA przez klientów niefinansowych PKO BP SA.

6.3. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne jest rozumiane jako ryzyko powstania straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów lub zdarzeń zewnętrznych. Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest optymalizacja efektywności operacyjnej przez obniżenie strat operacyjnych, racjonalizację kosztów, jak również zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Grupy Kapitałowej PKO BP SA, na zdarzenia od niej niezależne.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym odbywa się na płaszczyźnie rozwiązań systemowych, jak i bieżącego zarządzania tym ryzykiem. Systemowe zarządzanie ryzykiem operacyjnym prowadzone jest na poziomie Centrali Banku. Bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym realizowane jest przez każdą jednostkę organizacyjną PKO BP SA.

W celu ograniczenia ekspozycji na ryzyko operacyjne w PKO BP SA stosowane są różnego rodzaju rozwiązania takie jak:

- instrumenty kontrolne,
- instrumenty zarządzania zasobami ludzkimi (dobór kadr, podnoszenie kwalifikacji pracowników, systemy motywacyjne),
- wyznaczenie wartości progowych kluczowych wskaźników ryzyka (KRI),
- plany awaryjne,
- ubezpieczenia,
- outsourcing,
- plany ciągłości działania.

Decydujący wpływ na profil ryzyka operacyjnego Grupy Kapitałowej PKO BP SA ma jej dominujący podmiot – PKO BP SA. Tym niemniej, we wszystkich spółkach zależnych Banku wdrożono rozwiązania w zakresie identyfikacji, oceny, monitorowania i raportowania ryzyka operacyjnego, spójne ze standardami obowiązującymi w PKO BP SA oraz dostosowane do specyfiki i skali działalności danej spółki.

W I półroczu 2009 zarówno w Banku jak i w spółkach kontynuowano prace w zakresie rozbudowywania systemu pomiaru ryzyka operacyjnego opartego na kluczowych wskaźnikach ryzyka operacyjnego. W PKO BP SA system ten objął główne obszary działalności oraz najistotniejsze zagrożenia związane z ryzykiem operacyjnym.

6.4. Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności rozumiane jest jako ryzyko poniesienia sankcji prawnych, powstania strat finansowych bądź utraty reputacji lub wiarygodności wskutek niezastosowania się Banku, pracowników Banku lub podmiotów działających w jego imieniu do przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania, w tym norm etycznych.

Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest utrwalanie wizerunku Grupy Kapitałowej PKO BP SA jako podmiotów działających zgodnie z prawem, przyjętymi standardami postępowania, godnej zaufania, uczciwej i rzetelnej, poprzez eliminowanie ryzyka braku zgodności, przeciwdziałanie możliwości wystąpienia utraty reputacji lub wiarygodności Banku oraz przeciwdziałanie ryzyku wystąpienia strat

finansowych lub sankcji prawnych mogących być rezultatem naruszenia przepisów i norm postępowania.

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności odnosi się w szczególności do następujących zagadnień:

- zapobiegania angażowaniu PKO BP SA w działalność niezgodną z prawem,
- zapewnienia ochrony informacji,
- propagowania standardów etycznych i monitorowania ich funkcjonowania,
- zarządzania konfliktami interesów,
- zapobiegania sytuacjom, w których postępowanie pracowników Banku w sprawach służbowych sprawiałoby wrażenie interesowności,
- profesjonalnego, rzetelnego i przejrzystego formułowania oferty produktowej oraz przekazów reklamowych i marketingowych,
- niezwłocznego, uczciwego i profesjonalnego rozpatrywania skarg, wniosków i reklamacji klientów.

6.5. Zarządzanie adekwatnością kapitałową

Adekwatność kapitałowa jest stanem, w którym wysokość posiadanej przez Grupę Kapitałową PKO BP SA bazy kapitałowej jest wystarczająca do spełnienia wymagań regulacyjnych w zakresie wymogów kapitałowych (tzw. filar I) oraz kapitału wewnętrznego (tzw. filar II). Zarządzanie adekwatnością kapitałową ma na celu utrzymywanie, w sposób ciągły, kapitału na poziomie adekwatnym do skali oraz profilu ryzyka działalności Grupy Kapitałowej PKO BP SA.

Proces zarządzania adekwatnością kapitałową Grupy Kapitałowej PKO BP SA obejmuje:

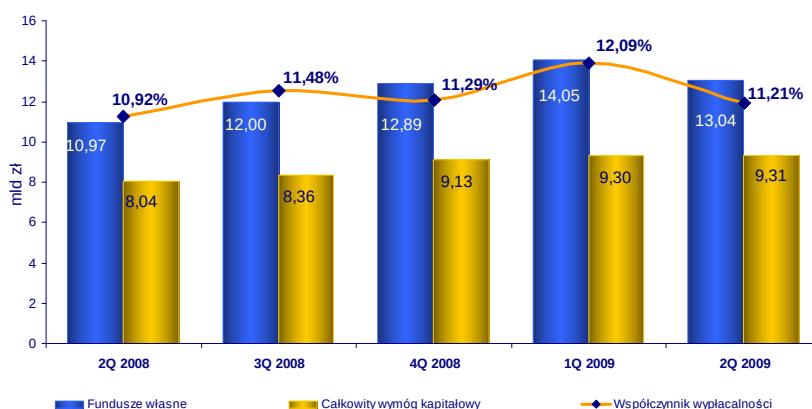
- identyfikację i monitorowanie istotnych rodzajów ryzyka,
- szacowanie kapitału wewnętrznego na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka oraz łącznego kapitału wewnętrznego,
- monitorowanie, raportowanie, prognozowanie i limitowanie adekwatności kapitałowej,
- dokonywanie alokacji kapitału wewnętrznego na obszary biznesowe, segmenty klienta oraz spółki Grupy Kapitałowej dla celów analiz rentowności,
- wykorzystywanie narzędzi wpływających na poziom adekwatności kapitałowej (w tym: narzędzi wpływających na poziom funduszy własnych, skalę pomniejszych funduszy własnych oraz wysokość portfela kredytowego).

Głównymi miernikami adekwatności kapitałowej są:

- współczynnik wypłacalności, którego minimalny poziom, zgodnie z ustawą Prawo bankowe, wynosi 8%,
- relacja funduszy własnych do kapitału wewnętrznego, której dopuszczalny minimalny poziom, zgodnie z ustawą Prawo bankowe, wynosi 1,0.

Poziom adekwatności kapitałowej Grupy Kapitałowej w I połowie 2009 roku utrzymywał się na bezpiecznym poziomie, istotnie powyżej ustawowych limitów.

Wykres 3. Adekwatność kapitałowa Grupy Kapitałowej PKO BP SA

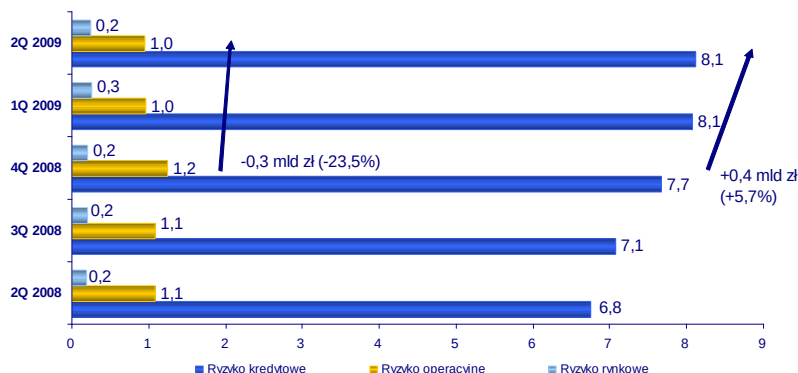
W stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku współczynnik wypłacalności Grupy Kapitałowej obniżył się o 0,08 p.p., co było spowodowane wzrostem wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego w wyniku wzrostu portfela kredytowego.

W I półroczu 2009 roku fundusze własne Grupy Kapitałowej pozostały na prawie niezmienionym poziomie.

Grupa Kapitałowa PKO BP SA wylicza wymogi kapitałowe zgodnie z uchwałą nr 380/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 roku (Bazylea II):

- z tytułu ryzyka kredytowego – metodą standardową,
- z tytułu ryzyka operacyjnego – od stycznia 2009 roku PKO BP SA korzysta z metody standardowej, a spółki Grupy Kapitałowej PKO BP SA – z metody wskaźnika podstawowego (w 2008 roku wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego w całej Grupie Kapitałowej PKO BP SA był wyliczany metodą wskaźnika podstawowego),
- z tytułu ryzyka rynkowego – metodami podstawowymi.

Wykres 4. Wymogi kapitałowe Grupy Kapitałowej PKO BP SA

W stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku łączne wymogi kapitałowe Grupy Kapitałowej PKO BP SA wzrosły o 0,2 mld zł, co było spowodowane wzrostem wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego w wyniku wzrostu portfela kredytowego.

7. POZOSTAŁE INFORMACJE

Dane identyfikacyjne

PKO BP SA z siedzibą Centrali w Warszawie przy ul. Puławskiej 15, wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Warszawie pod numerem KRS 0000026438. Spółka posiada numer REGON 016298263 oraz Numer Identyfikacji Podatkowej 525-000-77-38.

Sezonowość lub cykliczność działalności w okresie sprawozdawczym

PKO BP SA jest bankiem uniwersalnym, działającym na terytorium całego kraju i jego działalność podlega takim samym wahaniom sezonowym, jak cała polska gospodarka. Działalność pozostałych spółek Grupy Kapitałowej PKO BP SA również nie wykazuje istotnych cech sezonowości lub cykliczności.

Nagrody i wyróżnienia oraz działalność promocyjna

Działania promocyjne PKO BP SA w I półroczu 2009 roku koncentrowały się w szczególności na kształtowaniu pozytywnego wizerunku PKO BP SA, podnoszeniu wartości i prestiżu marki oraz wspieraniu działalności biznesowej.

W I półroczu 2009 roku PKO BP SA przyznano następujące nagrody i wyróżnienia:

1. Najlepsze Produkty dla Biznesu 2008-2009 – w plebiscycie tygodnika „Gazeta Finansowa”, w kategorii „Oferta bankowa dla firm” zwyciężył pakiet Biznes Rozwój.
2. "Produkt roku 2008" – certyfikaty przyznane przez *Reader's Digest* w kategorii finanse dla kredytu hipotecznego oraz lokaty bankowej.
3. Za współpracę i wsparcie ofiarowane w 2008 roku – w VII Finale kampanii społecznej "Cała Polska czyta dzieciom" prowadzonej przez Fundację ABCXXI.
4. Pracodawca roku – PKO BP SA uplasował się na czwartym miejscu listy i pierwszym wśród firm z branży bankowo-finansowej.
5. *European Trusted Brands* 2009 – PKO BP SA zyskując miano marki godnej zaufania wyróżniony został Złotym Godłem.
6. 100 najcenniejszych firm w Polsce w 2008 roku – w rankingu Newsweeka oraz firmy doradztwa strategicznego A.T. Kearney PKO BP SA zajął I miejsce w rankingu 100 najcenniejszych firm w Polsce w 2008 roku oraz I miejsce w rankingu 100 najcenniejszych firm w Polsce w 2008 roku w branży bankowej.
7. Nagroda główna i wyróżnienie w rankingu 50 największych banków – w dorocznym rankingu „Miesięcznika Finansowego BANK”. PKO BP SA otrzymał nagrodę główną i wyróżnienie „za najbardziej skuteczną akcję kredytową”.
8. Najlepsza instytucja finansowa – w rankingu najlepszych instytucji finansowych organizowanym przez dziennik „Rzeczpospolita” PKO BP SA zajął I miejsce w kategorii Bank.

W I półroczu 2009 roku pozostałym spółkom Grupy Kapitałowej PKO BP SA przyznano następujące nagrody i wyróżnienia:

9. Order Finansowy 2009 dla Bankowego Funduszu Leasingowego SA przyznany przez miesięcznik *Home & Market* za ofertę finansową Pakiet Sprzedażowy Ekspres – Leasing.
10. Medal Europejski dla Wilanów Investments Sp. z o.o. przyznany przez Urząd Komitetu Integracji Europejskiej, Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny w Brukseli oraz *Business Center Club* za wyroby i usługi, których jakość jest na poziomie europejskim.
11. I miejsce dla Kredobank SA w kategorii „Inwestor roku” w ramach konkursu zorganizowanego przez Lwowską Administrację Państwową oraz Lwowską Izbę Przemysłowo-Handlową.
12. III miejsce dla PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA w rankingu Rzeczpospolitej „Najlepsze TFI w Polsce”.

Działania promocyjne pozostałych spółek Grupy w I półroczu 2009 roku koncentrowały się w szczególności na:

- zabezpieczeniu wsparcia reklamowego sprzedaży produktów oraz budowie pozytywnego wizerunku firmy Kredobank SA poprzez m.in. wsparcie finansowe programu dla niepełnosprawnych dzieci i młodzieży,
- wsparciu sprzedaży mieszkań z budowanych osiedli „Neptun Park” w Gdańsku Jelitkowie oraz „Nowy Wilanów” w Warszawie (PKO Inwestycje Sp. z o.o. i jej spółki zależne),

- budowaniu pozycji PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA na rynku funduszy inwestycyjnych m.in. poprzez: przygotowanie i dystrybucję broszur edukacyjnych dotyczących bezpiecznego inwestowania w fundusze inwestycyjne (w tym w ramach cyklu dodatków do Gazety Prawnej) oraz sponsoring Forum Zarządzania Aktywami i sponsoring *Baltic Business Forum* 2009,
- działaniach promujących sprzedaż usług Bankowego Funduszu Leasingowego SA, w tym na prowadzeniu konkursów motywujących dla sprzedawców oraz kampanii reklamowych w pismach specjalistycznych,
- akcjach promocyjnych Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService SA dotyczących kart bezstykowych (zorganizowanych wspólnie z VISA), kart zbliżeniowych (zorganizowanych wspólnie z MasterCard) oraz usługi *cash back*,
- informacji, promocji i wsparciu sprzedaży produktów Inteligo Financial Services SA, w tym promocji usługi Płacę z Inteligo oraz Serwisu Mobilnego Inteligo.

Umowy o subemisję oraz gwarancje udzielone podmiotom zależnym

Według stanu na 30 czerwca 2009 roku emisje obligacji Bankowego Funduszu Leasingowego SA – spółki zależnej od PKO BP SA, reguluje Umowa Organizacji, Prowadzenia i Obsługi Programu Emisji Obligacji z dnia 14 grudnia 2006 roku (aneksowana 28 marca 2008 roku), w wyniku której maksymalna wartość programu wynosi 600 mln zł.

Według stanu na koniec I półrocza 2009 roku Bankowy Fundusz Leasingowy SA wyemitował obligacje na łączną kwotę 570 mln zł, w tym obligacje o wartości 293,35 mln zł zostały sprzedane na rynku wtórnym, a obligacje o wartości 276,65 mln zł znajdowały się w portfelu PKO BP SA.

Ponadto w I półroczu 2009 roku PKO BP SA udzielił spółce Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService SA gwarancji do wysokości 700 tys. zł na rzecz Polskiej Telefonii Komórkowej Centertel Sp. z o.o. na zabezpieczenie zobowiązań płatniczych Spółki z tytułu sprzedaży elektronicznych jednostek doładowania; gwarancja została wystawiona na okres do dnia 30 września 2011 roku.

Zaciągnięte kredyty i umowy pożyczek, gwarancji i poręczeń niedotyczące działalności operacyjnej

PKO BP SA nie zaciągnął żadnych kredytów, pożyczek, a także nie otrzymał gwarancji i poręczeń niedotyczących działalności operacyjnej.

W I półroczu 2009 roku Kredobank SA nie zaciągnął żadnych kredytów, pożyczek, a także nie otrzymał gwarancji i poręczeń niedotyczących działalności operacyjnej tego banku.

Znaczące umowy oraz istotne umowy z bankiem centralnym lub organami nadzoru

PKO BP SA nie zawarł w I półroczu 2009 roku istotnych umów z bankiem centralnym lub organami nadzoru.

W dniu 16 lutego 2009 roku KREDOBANK SA podpisał z Narodowym Bankiem Ukrainy umowę dotyczącą poprawy wskaźników działalności. Częściowa poprawa ww. wskaźników nastąpiła po podwyższeniu kapitału poprzez XIX emisję akcji.

Pozostałe spółki Grupy Kapitałowej PKO BP SA nie zawarły istotnych umów z bankiem centralnym lub organami nadzoru.

Jednocześnie w I półroczu 2009 roku spółki Grupy Kapitałowej PKO BP SA nie zawarły znaczących umów.

Zdarzenia, które wystąpiły po dniu, na który sporządzono sprawozdanie finansowe, mogące wpłynąć na przyszłe wyniki finansowe

1. W dniu 7 lipca 2009 roku Rada Nadzorcza PKO BP SA podjęła uchwały odwołujące:

- 1) Jerzego Pruskiego z funkcji Prezesa Zarządu Banku z dniem 7 lipca 2009 roku oraz
- 2) Tomasza Mironczuka z funkcji Wiceprezesa Zarządu Banku z dniem 7 lipca 2009 roku.

Rada Nadzorcza PKO BP SA powierzyła Wojciechowi Papierakowi, Wiceprezesowi Zarządu Banku PKO BP SA, pełnienie obowiązków Prezesa Zarządu PKO BP SA z dniem 7 lipca 2009 roku do czasu wyboru Prezesa Zarządu Banku.

2. W dniu 10 lipca 2009 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki BFL Nieruchomości Sp. z o.o. o łączną kwotę 6 mln zł. Wszystkie udziały w podwyższonym kapitale zostały objęte przez Bankowy Fundusz Leasingowy SA – spółkę zależną od PKO BP SA - za cenę równą wartości nominalnej obejmowanych udziałów.

- W dniu 23 lipca 2009 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zostały zarejestrowane: zmiana nazwy spółki Bankowy Faktoring SA na PKO BP Faktoring SA oraz podwyższenie kapitału ww. spółki o łączną kwotę 2,5 mln zł. Wszystkie akcje w podwyższonym kapitale zostały objęte przez Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA - spółkę zależną od PKO BP SA - za cenę równą wartości nominalnej akcji.
- W dniu 28 lipca 2009 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym została zarejestrowana zmiana nazwy spółki PKO Inwestycje Sp. z o.o. na PKO BP Inwestycje Sp. z o.o.
- Zgodnie z informacją otrzymaną 21 sierpnia 2009 roku Jacek Gdański złożył rezygnację z pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej PKO BP SA z dniem 21 sierpnia 2009 roku.

Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZ

Zgodnie z wiedzą Banku, jedynym akcjonariuszem posiadającym bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne, co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu (WZ) Banku jest Skarb Państwa.

Na dzień przekazania niniejszego raportu Skarb Państwa posiadał 512 418 969 akcji Banku, a jego udział procentowy w kapitale zakładowym PKO BP SA wynosi 51,24% i jest zgodny z udziałem procentowym w liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku.

Dla posiadaczy papierów wartościowych Banku nie wynikają z tych papierów jakiegokolwiek specjalne uprawnienia kontrolne.

Tabela 36. Akcje będące w posiadaniu Skarbu Państwa wg stanu na dzień przekazania raportu

Akcjonariusz	Udział w liczbie głosów na WZ na dzień przekazania raportu za I kw. 2009 r.	Liczba akcji na dzień przekazania raportu za I kw. 2009 r.	Zmiana udziału w liczbie głosów na WZ w pp. w okresie od przekazania raportu za I kw. 2009 r.	Udział w liczbie głosów w % na WZ na dzień przekazania raportu za I półr. 2009 r.	Liczba akcji na dzień przekazania raportu za I półr. 2009 r.
Skarb Państwa	51,2435%	512 435 409	-0,0016 pp.	51,2419%	512 418 969
Pozostali akcjonariusze	48,7565%	487 564 591	0,0016 pp.	48,7581%	487 581 031
Ogółem	100,0000%	1 000 000 000	0,0000 pp.	100,0000%	1 000 000 000

Zmiany w stanie posiadania akcji PKO BP SA i uprawnień do nich przez osoby zarządzające i nadzorujące

Tabela 37. Akcje będące w posiadaniu członków Zarządu PKO BP SA oraz Rady Nadzorczej Banku

Lp.	Imię i nazwisko	Liczba akcji na dzień przekazania raportu za I kw. 2009 r.	Nabycie	Zbycie	Liczba akcji na dzień przekazania raportu za I półr. 2009 r.
I. Zarząd Banku					
1.	Wojciech Papierak, p.o. Prezesa Zarządu Banku, wiceprezes Zarządu Banku	2500	0	0	2500
2.	Krzysztof Dresler, wiceprezes Zarządu Banku	0	0	0	0
3.	Jarosław Myjak, wiceprezes Zarządu Banku	0	0	0	0
4.	Bartosz Drabikowski, wiceprezes Zarządu Banku	0	0	0	0
5.	Mariusz Zarzycki, wiceprezes Zarządu Banku	0	0	0	0
II. Rada Nadzorcza Banku					
1.	Marzena Piszczyk, przewodniczący Rady Nadzorczej Banku	0	0	0	0
2.	Błażej Lepczyński, wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej Banku	0	0	0	0
3.	Cezary Banasiński, członek Rady Nadzorczej Banku	0	0	0	0
4.	Jan Bossak, członek Rady Nadzorczej Banku	0	0	0	0
5.	Jerzy Stachowicz, członek Rady Nadzorczej Banku	0	0	0	0
6.	Ryszard Wierzbica, członek Rady Nadzorczej Banku	0	0	0	0

Świadczenia na rzecz osób zarządzających i nadzorujących

Pełna informacja w zakresie wynagrodzeń i innych świadczeń na rzecz członków Zarządu PKO BP SA oraz Rady Nadzorczej PKO BP SA w okresie sprawozdawczym została przedstawiona w nocie 30 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej PKO BP SA za okres sześciu miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2009 roku.

Skutki zmian w strukturze jednostki gospodarczej, w tym w wyniku połączenia jednostek gospodarczych, przejęcia lub sprzedaży jednostek grupy kapitałowej, inwestycji długoterminowych, podziału, restrukturyzacji i zaniechania działalności

Skutki zmian w strukturze jednostki gospodarczej, w tym w wyniku połączenia jednostek gospodarczych, przejęcia lub sprzedaży jednostek grupy kapitałowej zostały opisane w punkcie 5.2 niniejszego sprawozdania.

Czynniki, które będą miały wpływ na przyszłe wyniki finansowe w perspektywie co najmniej kwartału

Na wyniki Banku i Grupy Kapitałowej PKO BP SA w perspektywie najbliższych kwartałów wpływać będą procesy gospodarcze, jakie będą zachodzić w Polsce i w gospodarce światowej oraz reakcje na nie rynków finansowych. Duże znaczenie dla przyszłych wyników mieć będzie polityka stóp procentowych realizowana przez Radę Polityki Pieniężnej, a także przez inne największe banki centralne.

Wskazanie postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

Według stanu na dzień 30 czerwca 2009 roku łączna wartość postępowań sądowych w I półroczu 2009 roku, w których Bank jest pozwany, wynosiła 289 430 tys. zł, a kwota łącznej wartości postępowań sądowych z powództwa Banku wynosiła 119 761 tys. zł.

Z udziałem Banku nie toczą się postępowania sądowe, których wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych.

Zintegrowany System Informatyczny PKO BP SA

W I półroczu 2009 roku Bank kontynuował prace związane z wdrożeniem kolejnej wersji oprogramowania Zintegrowanego Systemu Informatycznego (ZSI) oraz rozwojem jego funkcjonalności.

Do najważniejszych zadań realizowanych w I półroczu 2009 roku w ramach prac projektu ZSI należy zaliczyć m. in.:

- prowadzenie prac nad wytworzeniem oprogramowania dla wersji ZSI przewidzianej do wdrożenia w III kwartale 2009 roku oraz uzgodnienie dotyczące zakresu funkcjonalnego dla wersji następnej, planowanej do wdrożenia w listopadzie 2009 roku,
- przeprowadzenie procesu konwersji z aplikacji Egzekutor do ZSI danych dotyczących kontraktów kredytowych będących w restrukturyzacji oraz w windykacji.

Stanowisko Zarządu PKO BP SA w zakresie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz wyników na dany rok

PKO BP SA nie przekazywał do publicznej wiadomości prognozy wyników na 2009 rok.

Przestrzeganie zasad ładu korporacyjnego

Z dniem 1 stycznia 2008 roku weszły w życie nowe zasady ładu korporacyjnego w postaci zbioru „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW” przyjęte przez Radę Nadzorczą Giełdy Papierów Wartościowych S.A. w Warszawie w dniu 4 lipca 2007 roku (uchwała nr 12/1170/2007).

Bank dokłada wszelkich starań, aby rekomendacje i zasady ładu korporacyjnego stosować w jak najszerszym zakresie. W przypadku trwałego niestosowania danej zasady lub naruszenia jej w sposób incydentalny, Bank powiadomi rynek o tym fakcie w trybie przewidzianym w § 29 Regulaminu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

Do dnia publikacji niniejszego sprawozdania Bank nie przekazał informacji o naruszeniu jakiegokolwiek zasady zawartej w zbiorze „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW”.

Informacja dotycząca wypłaconej (lub zadeklarowanej) dywidendy

W dniu 30 czerwca 2009 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKO BP SA podjęło uchwałę w sprawie wypłaty dywidendy za 2008 rok w wysokości 1,00 zł na jedną akcję. Lista akcjonariuszy uprawnionych do dywidendy za 2008 rok zostanie ustalona na dzień 24 września 2009 roku, a wypłata dywidendy nastąpi w dniu 5 października 2009 roku.

Inne informacje, które są istotne dla oceny sytuacji kadrowej, majątkowej, finansowej, wyniku finansowego emitenta i ich zmian

1. W dniu 30 czerwca 2009 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKO BP SA podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Banku o kwotę nie wyższą niż 300 000 000 zł, poprzez emisję nie więcej niż 300 000 000 akcji zwykłych na okaziciela serii D, o wartości nominalnej 1 zł każda. Dzień prawa poboru został ustalony na 29 października 2009 roku.

2. Zarząd PKO BP SA na podstawie art. 399 § 1 w związku z art. 400 § 1 Kodeksu spółek handlowych zwołał Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie na dzień 31 sierpnia 2009 roku, w siedzibie Banku przy ul. Puławskiej 15 w Warszawie.

W porządku obrad znajduje się podjęcie uchwał w sprawie:

- zmian w składzie Rady Nadzorczej Banku,
- zmiany uchwały Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 30 czerwca 2009 roku w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Banku – proponowana data prawa poboru ulegnie zmianie z 29 października 2009 roku na 6 października 2009 roku.

Władze PKO BP SA w okresie sprawozdawczym

Tabela 38. Skład Zarządu PKO BP SA na dzień przekazania raportu

Lp.	Imię i nazwisko	Funkcja	Data powołania
1	Wojciech Papierak	Wiceprezes Zarządu Banku, p.o. Prezesa Zarządu Banku	20 maja 2008 r. powołany z dniem 1 lipca 2008 r. do pełnienia funkcji wiceprezesa Zarządu Banku na wspólną kadencję Zarządu rozpoczętą z dniem 20 maja 2008 r. 7 lipca 2009 r. Rada Nadzorcza Banku powierzyła Wojciechowi Papierakowi pełnienie obowiązków Prezesa Zarządu PKO BP SA do czasu wyboru Prezesa Zarządu PKO BP SA.
2	Bartosz Drabikowski	Wiceprezes Zarządu Banku	20 maja 2008 r. powołany do pełnienia funkcji wiceprezesa Zarządu Banku na wspólną kadencję Zarządu rozpoczętą z tym dniem.
3	Krzysztof Dresler	Wiceprezes Zarządu Banku	20 maja 2008 r. powołany z dniem 1 lipca 2008 r. do pełnienia funkcji wiceprezesa Zarządu Banku na wspólną kadencję Zarządu rozpoczętą z dniem 20 maja 2008 r. 27 października 2008 r. Komisja Nadzoru Finansowego wyraziła zgodę na powołanie Pana Krzysztofa Dreslera na stanowisko członka Zarządu Banku.
4	Jarosław Myjak	Wiceprezes Zarządu Banku	9 grudnia 2008 r. powołany z dniem 15 grudnia 2008 r. do pełnienia funkcji wiceprezesa Zarządu Banku na wspólną kadencję Zarządu rozpoczętą z dniem 20 maja 2008 r.
5	Mariusz Zarzycki	Wiceprezes Zarządu Banku	20 maja 2008 r. powołany z dniem 1 września 2008 r. do pełnienia funkcji wiceprezesa Zarządu Banku na wspólną kadencję Zarządu rozpoczętą z dniem 20 maja 2008 r.

Tabela 39. Skład Rady Nadzorczej PKO BP SA na dzień przekazania raportu

Lp.	Imię i nazwisko	Funkcja	Data powołania / odwołania
1	Marzena Piszczyk	Przewodniczący Rady Nadzorczej Banku	Powołana 26.02.2008 r. na kadencję, która zakończyła się 19.05.2008 r. i na obecną kadencję Rady Nadzorczej Banku.
2	Błażej Lepczyński	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej Banku	Powołany 20 kwietnia 2009 r. do końca obecnej kadencji Rady Nadzorczej Banku.
3	Cezary Banasiński	Członek Rady Nadzorczej Banku	Powołany 20 kwietnia 2009 r. do końca obecnej kadencji Rady Nadzorczej Banku.
4	Jan Bossak	Członek Rady Nadzorczej Banku	Powołany 26.02.2008 r. na kadencję, która zakończyła się 19.05.2008 r. i na obecną kadencję Rady Nadzorczej Banku.
5	Jerzy Stachowicz	Członek Rady Nadzorczej Banku	Powołany 20 kwietnia 2009 r. do końca obecnej kadencji Rady Nadzorczej Banku.
6	Ryszard Wierzbą	Członek Rady Nadzorczej Banku	Powołany 26.02.2008 r. na kadencję, która zakończyła się 19.05.2008 r. i na obecną kadencję Rady Nadzorczej Banku.

Tabela 40. Zmiany w składzie Zarządu PKO BP SA w okresie 01.01.2009 – 30.06.2009

Lp.	Imię i nazwisko	Funkcja	Data powołania
1	Jerzy Pruski	Prezes Zarządu Banku	11 kwietnia 2008 r. Rada Nadzorcza PKO BP SA powołała Pana Jerzego Pruskiego do pełnienia funkcji Prezesa Zarządu PKO BP SA z dniem 20 maja 2008 r. na wspólną kadencję Zarządu rozpoczynającą się z tym dniem. Rada Nadzorcza powierzyła Panu Jerzemu Pruskiemu pełnienie obowiązków Prezesa Zarządu PKO BP SA od dnia 20 maja 2008 r. do dnia wyrażenia przez Komisję Nadzoru Finansowego zgody na pełnienie przez niego funkcji Prezesa Zarządu PKO BP SA. 17 czerwca 2008 r. Komisja Nadzoru Finansowego wyraziła zgodę na pełnienie przez Pana Jerzego Pruskiego funkcji prezesa Zarządu Banku. 7 lipca 2009 r. Rada Nadzorcza Banku odwołała Pana Jerzego Pruskiego z funkcji Prezesa Zarządu PKO BP SA z tym dniem.
2	Tomasz Mironczuk	Wiceprezes Zarządu Banku	20 maja 2008 r. powołany do pełnienia funkcji wiceprezesa Zarządu Banku na wspólną kadencję Zarządu rozpoczętą z tym dniem. 7 lipca 2009 r. odwołany z funkcji wiceprezesa Zarządu Banku z tym dniem.

Tabela 41. Zmiany w składzie Rady Nadzorczej PKO BP SA 01.01.2009 – 30.06.2009

Lp.	Imię i nazwisko	Funkcja	Data powołania / odwołania
1	Elgijusz Jerzy Krześniak	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej Banku	Powołany 26.02.2008 r. na kadencję, która zakończyła się 19.05.2008 r. i na obecną kadencję Rady Nadzorczej Banku, 20 kwietnia 2009 r. złożył rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej Banku.
2	Jerzy Osiatyński	Członek Rady Nadzorczej Banku	Powołany 26.02.2008 r. na kadencję, która zakończyła się 19.05.2008 r. i na obecną kadencję Rady Nadzorczej Banku, 20 kwietnia 2009 r. odwołany ze składu Rady Nadzorczej Banku.
3	Urszula Pałaszek	Członek Rady Nadzorczej Banku	Powołana 26.02.2008 r. na obecną kadencję Rady Nadzorczej Banku, 20 kwietnia 2009 r. odwołana ze składu Rady Nadzorczej Banku.
4	Roman Sobiecki	Członek Rady Nadzorczej Banku	Powołany 26.02.2008 r. na kadencję, która zakończyła się 19.05.2008 r. i na obecną kadencję Rady Nadzorczej Banku, 20 kwietnia 2009 r. odwołany ze składu Rady Nadzorczej Banku.

Współpraca z agencjami ratingowymi

Oceny wiarygodności finansowej PKO BP SA są obecnie przyznawane przez cztery agencje ratingowe, przy czym:

- agencja ratingowa *Moody's Investors Service* nadaje Bankowi rating płatny, zgodnie z własną procedurą oceny banków,
- agencje *Standard & Poor's*, *Capital Intelligence* oraz *Fitch Ratings* przyznają rating bezpłatny (nie zamawiany przez Bank), na podstawie dostępnych publikowanych informacji, w tym przede wszystkim raportów śródrocznych i rocznych oraz informacji o Banku udostępnianych podczas bezpośrednich kontaktów przedstawicieli agencji z Bankiem.

W dniu 18 czerwca 2009 roku agencja ratingowa *Moody's Investors Service Ltd.* („Agencja Moody's”) poinformowała Bank o zmianie ratingów dla Banku.

Agencja *Moody's* obniżyła rating siły finansowej Banku ("BFSR") z poziomu "C" do poziomu "C-" z perspektywą negatywną. Jako powód wskazano przede wszystkim niepewność związaną z potencjalnymi stratami związanymi z odnotowanym w ostatnim czasie szybkim wzrostem wolumenu kredytów hipotecznych denominowanych w walutach obcych oraz mniej korzystną strukturą kapitałów własnych Banku w porównaniu do struktury z poprzedniego roku. Ponadto, Agencja *Moody's* wzięła pod uwagę potencjalny wpływ planowanej transakcji dokapitalizowania Banku poprzedzonej możliwą wypłatą w formie dywidendy prawie całego zysku netto wygenerowanego w 2008 roku.

W następstwie dokonanej weryfikacji oceny wsparcia systemowego, rating dla długoterminowych depozytów w walucie krajowej został obniżony z poziomu "Aa2" do poziomu "A2" z perspektywą stabilną.

Jednocześnie Agencja *Moody's* potwierdziła na dotychczasowym poziomie ratingi dla długoterminowych depozytów w walucie obcej oraz krótkoterminowych zobowiązań dłużnych i depozytów na poziomie odpowiednio "A2" i "Prime-1".

Ratingi przyznawane nieodpłatnie przez pozostałe agencje nie uległy zmianie w I półroczu 2009 roku.

Tabela 42. Oceny ratingowe przyznane PKO BP SA wg stanu na dzień 30 czerwca 2009 roku

Rating płatny	
Moody's Investors Service	
Długookresowa ocena depozytów w walucie zagranicznej	A2 z perspektywą stabilną
Krótkookresowa ocena depozytów w walucie zagranicznej	Prime-1 z perspektywą stabilną
Długookresowa ocena depozytów w walucie krajowej	A2 z perspektywą stabilną
Krótkookresowa ocena depozytów w walucie krajowej	Prime-1 z perspektywą stabilną
Siła finansowa	C- z perspektywą negatywną
Rating niezamawiany przez Bank	
Fitch Ratings	
Ocena wsparcia	2
Standard and Poor's	
Długookresowa ocena zobowiązań w walucie krajowej	BBBpi
Capital Intelligence	
Długookresowa ocena zobowiązań w walucie zagranicznej	A-
Krótkookresowa ocena zobowiązań w walucie zagranicznej	A2
Siła w skali krajowej	BBB+
Ocena wsparcia	2
Perspektywa utrzymania oceny	Stabilna

W lutym 2009 roku międzynarodowa agencja *Standard & Poor's* przyznała spółce Kredobank SA następujący *rating*:

- długookresowy *rating* kredytowy w skali międzynarodowej – „CCC+”,
- prognoza – „Negatywna”,
- krótkookresowy *rating* kredytowy w skali międzynarodowej – „C”,
- *rating* w skali ukraińskiej - „uaB”.

Poziom ratingu i prognozy Kredobank SA są identyczne jak *rating* i prognoza Ukrainy jako państwa.

Oświadczenie Zarządu PKO BP SA

Zarząd PKO BP SA oświadcza, że według jego najlepszej wiedzy:

1. półroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej PKO BP SA oraz jej wynik finansowy,
2. półroczne sprawozdanie Zarządu zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy Kapitałowej PKO BP SA, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

Zarząd PKO BP SA oświadcza, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący przeglądu półrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego został wybrany zgodnie z przepisami prawa, oraz że podmiot ten oraz biegły rewident dokonujący tego przeglądu, spełnił warunki do wydania bezstronnego i niezależnego raportu z przeglądu, zgodnie z właściwymi przepisami i normami zawodowymi.

Niniejsze *Sprawozdanie Zarządu Banku z działalności Grupy Kapitałowej Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej za I półrocze 2009 roku* liczy 40 kolejno ponumerowanych stron.

Wiceprezes Zarządu Banku
p.o. Prezesa Zarządu Banku
Wojciech Papierak

Wiceprezes Zarządu Banku
Bartosz Drabikowski

Wiceprezes Zarządu Banku
Krzysztof Dresler

Wiceprezes Zarządu Banku
Jarosław Myjak

Wiceprezes Zarządu Banku
Mariusz Zarzycki